

Suvestinė redakcija nuo 2016-11-16 iki 2017-12-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2012, Nr. [139-7138](#), i. k. 112203NISAK0001-241

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S**

**DĖL NACIONALINIO GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO SAUGUMO UŽTIKRINIMO
PREVENCINIŲ VEIKSMŲ IR NACIONALINIO GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO
EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANŲ PATVIRTINIMO**

2012 m. lapkričio 28 d. Nr. 1-241
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo (Žin., 2000, Nr. [89-2743](#); 2011, Nr. [87-4186](#)) 45 straipsnio 4 dalies 2 punktu, 46 straipsniu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugsėjo 21 d. nutarimo Nr. 1104 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymą ir Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo pakeitimo įstatymo įgyvendinimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. liepos 11 d. nutarimo Nr. 725 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymą“ ir 2009 m. spalio 14 d. nutarimo Nr. 1317 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymą“ pripažinimo netekusiais galios“ (Žin., 2011, Nr. [118-5549](#)) 1.9 punktu:

1. T v i r t i n u:

1.1. Nacionalinį gamtinių dujų tiekimo saugumo užtikrinimo prevencinių veiksmų planą (pridedama);

1.2. Nacionalinį gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo planą (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad:

2.1. šis įsakymas įsigalioja 2012 m. gruodžio 3 d.;

2.2. planai, patvirtinti šio įsakymo 1.1 ir 1.2 punktais, turi būti peržiūrimi ne rečiau kaip kas dveji metai, esant būtinybei peržiūrimi dažniau ir prireikus patikslinami.

L. e. energetikos ministro pareigas

Arvydas Sekmokas

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos energetikos
ministro 2012 m. lapkričio 28 d.

įsakymu Nr. 1-241

(Lietuvos Respublikos energetikos
ministro 2014 m. gruodžio 30 d.

įsakymo Nr. 1-325 redakcija)

NACIONALINIS GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO SAUGUMO UŽTIKRINIMO PREVENCINIŲ VEIKSMŲ PLANAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinis gamtinių dujų tiekimo saugumo užtikrinimo prevencinių veiksmų planas (toliau – Prevencinių veiksmų planas) nustato:

1.1. gamtinių dujų (toliau – dujos) rinkos apžvalgą;

1.2. 2010 metais atlikto dujų tiekimo sutrikimų Lietuvoje rizikos vertinimo (toliau – rizikos vertinimas), bei atnaujintų rizikos vertinimų rezultatus;

1.3. prevencines priemones, kurių reikia 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 994/2010 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinama Tarybos direktyva 2004/67/EB (OL 2010 L 295, p. 1), (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 994/2010) 6 ir 8 straipsniuose nustatytiems infrastruktūros (N-1) ir tiekimo standartams įgyvendinti. Atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 994/2010) 5 straipsnio 1 dalies b punkto reikalavimus apibrėžiamos prevencinės priemonės, jų kiekis, pajėgumai ir laikas joms įgyvendinti;

1.4. įpareigojimus valstybės institucijoms, dujų įmonėms ir nebutiniams vartotojams dėl Prevencinių veiksmų plano įgyvendinimo (proceso dalyvių pagrindines funkcijas ir atsakomybę);

1.5. kitas prevencines priemones siekiant, kad būtų kuo mažiau apribotas dujų tiekimas visiems dujų vartotojams;

1.6. bendradarbiavimo su kitomis valstybėmis narėmis mechanizmus, naudojamus rengiant ir įgyvendinant regioninio lygmens prevencinių veiksmų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus;

1.7. informaciją apie įgyvendinamą ir planuojamą dujų perdavimo sistemos sujungimą su Europos Sąjungos dujų perdavimo sistemomis;

1.8. informaciją apie viešuosius interesus atitinkančius įpareigojimus, susijusius su dujų tiekimo saugumu.

2. Prevencinių veiksmų plano tikslas yra užtikrinti dujų tiekimo saugumą Lietuvos Respublikoje.

3. Planas įgyvendina Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo (toliau – Gamtinių dujų įstatymas) 45–48 straipsnių ir Reglamento (ES) Nr. 994/2010 reikalavimus.

4. Planas taikomas pagal Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme (toliau – Energetikos įstatymas) ir Gamtinių dujų įstatyme apibrėžtą kompetenciją valstybės institucijoms, dujų įmonėms, nebutiniams dujų vartotojams ir kitoms energetikos įmonėms, naudojančioms dujas.

5. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija) yra kompetentinga institucija, atsakinga už dujų tiekimo saugumą užtikrinančių priemonių įgyvendinimą Lietuvos Respublikoje (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 punktas).

6. Plane vartojamos sąvokos atitinka Energetikos įstatyme, Gamtinių dujų įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

II SKYRIUS DUJŲ RINKOS APŽVALGA

PIRMASIS SKIRSNIS ESAMA DUJŲ SISTEMA IR PAJĖGUMŲ PANAUDOJIMAS

7. Lietuvos dujų perdavimo sistema yra sujungta tik su vienos Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybės narės, – Latvijos dujų perdavimo sistema. Kadangi kol kas jungčių su bendra ES dujų perdavimo sistema nėra – Lietuva, Latvija, Estija ir Suomija yra izoliuotos nuo bendrosios ES dujų rinkos.

8. Lietuvos dujų sistema sujungta su Baltarusijos, Latvijos ir Rusijos Federacijos dujų sistemomis (1 pav.). Tarptautinės jungtys su Rusijos Federacija, Baltarusijos Respublika ir Latvijos Respublika reguliuojamos sutartimis. Lietuvos ir Baltarusijos pasienyje esantys pajėgumai užtikrina visus Lietuvos vartotojams, tranzito į Rusijos Federaciją (Kaliningrado sritį) ir Latvijos kryptimi reikalingus pajėgumus. Dujų tranzitas per Lietuvos teritoriją vykdomas tik į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį, t. y. kertant išorines Europos Sąjungos sienas.

9. Dujos į Lietuvą tiekiamos iš Rusijos Federacijos per Baltarusiją magistraliniu dujotiekiu Minskas–Vilnius, pasienio dujų apskaitos stotis Kotlovkoje nuosavybės teise priklauso Baltarusijai. Antroji jungtis su Baltarusija Ivacevičiai–Vilnius šiuo metu nenaudojama (dujotiekio techninė būklė netinkama, neįrengta dujų apskaitos stotis). Šalies šiaurinėje dalyje Lietuvos dujų perdavimo sistema sujungta su Latvijos dujotiekiais. Dujų apskaita vykdoma Kiemėnų dujų apskaitos stotyje.

Nuo 2014 m. gruodžio 3 d. pradėtas eksploatuoti Klaipėdos suskystintų gamtinių dujų terminalas (toliau – SGD terminalas), kuris sudarė sąlygas importuoti suskystintas dujas į Lietuvą. Maksimalūs dujų kiekiai kuriuos galima patiekti per Klaipėdos SGD terminalą: nuo 2014 m. gruodžio mėn. – 47 GWh per parą (17,2 TWh per metus), o 2015 m. pabaigoje įrengus magistralinio dujotiekio Klaipėda–Kursėnai DN800 antrąją liniją – 122,4 GWh per parą (44,7 TWh per metus).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

10. Lietuvoje teisės aktų (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 ir 8 punktai) nustatyta tvarka dujų perdavimo ir skirstymo sistemas eksploatuojančių įmonių veiklos yra licencijuojamos ir licencijose nurodomos jų veiklos teritorijos. Dujų perdavimo licenciją turi tik AB „Amber Grid“, kuri eksploatuoja visus magistralinius perdavimo sistemos vamzdynus.

11. Perdavimo sistema 2013 m. vartotojams transportuota 50122,8 GWh (4819,5 mln. m³) dujų (2012 m. – 56517,8 GWh (5434,4 mln. m³), iš jų tranzitu per Lietuvos Respublikos teritoriją – 22385,1 GWh (2152,417 mln. m³) arba 44,66 proc. nuo bendro dujų vartotojams transportuoto kiekio perdavimo sistema (2012 m. 22540,9 GWh (2167,4 mln. m³) arba 39,88 proc.

12. AB „Amber Grid“, pagal Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 9 punkte nurodyto teisės akto reikalavimus, skelbia dujų įleidimo ir išleidimo taškus perdavimo sistemoje ir šiuose taškuose didžiausius techninius abipusių srautų pajėgumus, bendrus sutartinius ir pertraukiamuosius pajėgumus bei turimus pajėgumus.

13. Dujų tranzitui per Lietuvos Respublikos teritoriją yra svarbūs du taškai: Kotlovkos dujų apskaitos stotis į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį (dujų įleidimo taškas, maksimalūs techniniai pajėgumai – 325,4 GWh (31,2 mln. m³) per parą) ir Šakių dujų apskaitos stotis (dujų išleidimo taškas, maksimalūs techniniai pajėgumai – 109,2 GWh (10,5 mln. m³) per parą).

Dujų tranzitas vykdomas pagal ilgalaikę sutartį tarp AAB „Gazprom“ ir AB „Amber Grid“, kuri galioja nuo 2016 metų iki 2025 metų pabaigos. Pagal šią sutartį užsakyti 10,5 mln. m³ per parą pajėgumai įleidimo taške iš Baltarusijos ir tokie pat – išleidimo taške į Kaliningrado sritį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

14. Dujų skirstymo veikla iki 2016 m. lapkričio 1 d. vertėsi 6 įmonės, kurių didžiausia yra AB „Energijos skirstymo operatorius“, skirstanti dujas didžiojoje šalies teritorijos dalyje. Kitos 5 įmonės verčiasi dujų skirstymo veikla tik kai kuriuose rajonuose:

14.1. UAB „Intergas“ skirsto dujas Mažeikių ir Druskininkų savivaldybių teritorijose.

14.2. UAB „Druskininkų dujos“ skirstė dujas Druskininkų savivaldybės teritorijoje iki 2016 m. lapkričio 1 d.

14.3. AB agrofirma „Josvainiai“ skirsto dujas Kėdainių rajono Josvainių seniūnijoje.

14.4. UAB „Fortum Heat Lietuva“ skirsto dujas Joniškio rajono savivaldybės teritorijoje.

14.5. AB „Achema“ skirsto dujas Jonavos rajono Ruklos seniūnijoje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

15. Bendras dujų tinklų ilgis Lietuvoje sudaro apie 10,5 tūkst. km, iš jų magistraliniai tinklai – 2 tūkst. km, o skirstomieji tinklai – 8,5 tūkst. km. Dujos tiekiamos visiems didiesiems Lietuvos miestams. Šalies dujotiekių schema ir pagrindinių dujų apskaitos ir skirstymo stočių vietos pavaizduotos 1 paveiksle. Dujų skirstymų stočių pajėgumai yra pakankami vartotojų poreikiams tenkinti ir neriboją vartotojams galimo tiekti dujų kiekio.

1 pav. Lietuvos dujų sistema (šaltinis – perdavimo sistemos operatorius).

16. AB „Amber Grid“ perdavimo sistemą sudaro 2 007 km dujotiekių, 275 čiaupų aikštelės, 66 dujų skirstymo stotys (toliau – DSS), 3 dujų apskaitos stotys, dvi kompresorių stotys (Panevėžio ir Jauniūnų).

17. 2015 m. įrengus magistralinio dujotiekio Klaipėda–Kuršėnai DN800 antrąją liniją sudarytos sąlygos panaudoti visus SGD terminalo techninius pajėgumus ir užtikrinti dujų tiekimo saugumą ir visiškai aprūpinti Lietuvos vartotojus dujomis iš alternatyvaus šaltinio.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

ANTRASIS SKIRSNIS DUJŲ TIEKIMO RINKA

18. Valstybinė kainų ir energetikos komisija (toliau – Komisija) rengia ir savo interneto svetainėje www.regula.lt viešai skelbia Gamtinių dujų rinkos stebėsenos ataskaitas už kiekvieną metų ketvirtį.

19. Gamtinių dujų rinkos stebėsenos ataskaitose pateikti pagrindiniai duomenys ir informacija apie dujų importą, perdavimą, skirstymą ir tiekimą.

III SKYRIUS RIZIKOS VERTINIMO REZULTATAI

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

20. Energetikos ministerija 2010 metais atliko pirmąjį rizikos vertinimą ir 2011 m. gruodžio mėn. jį pateikė Europos Komisijai (Prevenicinių veiksmų plano 1 priedo 10 punktas). Rizikos vertinimas buvo atliktas laikantis Reglamento (ES) Nr. 994/2010 9 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų. Atliekant rizikos vertinimą buvo išsamiai įvertintos visos rizikos, turinčios poveikį dujų tiekimo saugumui, ir prognozuojama, kaip tinkamai užtikrinti dujų tiekimą Lietuvos vartotojams sutrikus dujų tiekimui per pagrindinį dujų priėmimo tašką (Kotlovkos dujų apskaitos stotį) ir siekiant apsaugoti nenutrūkstamą dujų tiekimą pažeidžiamiesiems vartotojams.

21. Rizikos vertinimas turi būti periodiškai atnaujinamas (ne rečiau kaip kas dveji metai iki atitinkamų metų rugsėjo 30 d.). Rizikos vertinimo atnaujinimas pirmą kartą buvo atliktas 2014 m. I pusmetyje ir 2014 m. birželio 18 d. nustatyta tvarka pateiktas Europos Komisijos Energetikos Generaliniam Direktoratui.

ANTRASIS SKIRSNIS INFRASTRUKTŪROS STANDARTAS

22. Infrastruktūros standartas (N-1) apibūdina dujų infrastruktūros techninį pajėgumą patenkinti bendrą dujų poreikį nustatytoje (N-1) formulės taikymo teritorijoje, kai sutrinka vienos didžiausios dujų infrastruktūros veikimas išskirtinai didelio dujų poreikio dieną, kuri pagal statistinę tikimybę pasitaiko kartą per 20 metų. Detalus infrastruktūros standarto (N-1) skaičiavimas yra pateiktas Reglamento (ES) Nr. 994/2010 1 priede.

23. 2010 m. atliktame rizikos vertinime buvo nustatyta, kad Lietuvos atveju dujų perdavimo sistemos dalis – Kotlovkos dujų apskaitos stotis yra „didžiausia dujų infrastruktūros dalis“ (dujų tiekimo sutrikimas per pagrindinį dujų priėmimo į Lietuvą tašką), todėl ji buvo

naudojama skaičiuojant infrastruktūros standarto (N-1) dydį. Lietuvos infrastruktūros standarto (N-1) apskaičiavimo rezultatai parodė, kad šis rodiklis siekia tik 27,4 proc. ir netenkina Reglamento (ES) Nr. 994/2010 reikalaujamos 100 proc. reikšmės.

24. 2014 m. atliktame rizikos vertinimo atnaujinime Lietuvos infrastruktūros standarto (N-1) apskaičiavimo rezultatai parodė, kad šis rodiklis siekia 37,1 proc. ir dar netenkina Reglamento (ES) Nr. 994/2010 reikalaujamos 100 proc. reikšmės. Lyginant su ankstesniu rizikos vertinimu Lietuvos infrastruktūros standarto (N-1) rodiklis padidėjo beveik 10 proc. dėl sumažėjusio dujų vartojimo šalyje ir padidintų dujų tiekimo pajėgumų iš Latvijos.

25. Nuo 2014 m. gruodžio 3 d. pradėjus eksploatuoti SGD terminalą Klaipėdoje, esamais dujotiekiais galima iš alternatyvių šaltinių patiekti iki 47 GWh per parą dujų šalies vartotojams. Po Klaipėdos SGD terminalo įrengimo Lietuvos infrastruktūros standarto (N-1) kriterijaus reikšmė padidėjo iki 78,7 proc., o 2015 m. įrengus magistralinio dujotiekio Klaipėda–Kuršėnai DN800 antrąją liniją galima išnaudoti visus Klaipėdos SGD terminalo pajėgumus ir N-1 kriterijaus reikšmė padidėjo iki 117 proc., bei atitinka Reglamento (ES) Nr. 994/2010 keliamus reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

TREČIASIS SKIRSNIS TIEKIMO STANDARTAS

26. Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 6 ir 10 punktuose nurodyti teisės aktai nustato prievolę dujų tiekimo įmonėms imtis priemonių užtikrinti dujų tiekimą pažeidžiamiems vartotojams šiais atvejais:

26.1. esant ekstremaliai temperatūrai septynių dienų piko laikotarpiu, kuris pagal statistinę tikimybę pasitaiko kartą per 20 metų;

26.2. bent 30 dienų išskirtinai didelio dujų tiekimo laikotarpiu, kuris pagal statistinę tikimybę pasitaiko kartą per 20 metų;

26.3. bent 30 dienų laikotarpiu vidutinėmis žiemos sąlygomis sutrikus vienos didžiausios dujų infrastruktūros veikimui.

27. Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė) Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių aprašo (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 6 punktas) 8 punkte nustatė detalią tiekimo standarto įgyvendinimo tvarką.

KETVIRTASIS SKIRSNIS RIZIKOS ANALIZĖ

28. Rizikos vertinime nustatyta, kad dujų tiekimo saugumas ir patikimumas yra svarbus šalies energetiniams poreikiams tenkinti. Esamos dujų tiekimo sistemos ir aplinkos analizė išryškino šias pagrindines tiesiogines dujų tiekimo sutrikimo rizikas:

28.1. techninė dujų tiekimo patikimumo;

28.2. komercinė dujų tiekimo patikimumo;

28.3. terorizmo;

28.4. dujų tiekimo nutraukimo padarinių rizika centralizuotos šilumos tiekimo sektoriui;

28.5. dujų tiekimo nutraukimo padarinių rizika individualiai besišildantiems vartotojams;

28.6. dujų tiekimo nutraukimo padarinių rizika elektros energijos gamybos sektoriui;

28.7. dujų tiekimo nutraukimo padarinių rizika pramonės, žemės ūkio ir paslaugų sektoriui;

28.8. dujų kainų padarinių rizika gyventojų perkamajai galiai.

Techninė dujų tiekimo patikimumo rizika

29. Gamtinės dujos vamzdynais į Lietuvą yra tiekiamos vienintele dujotiekio Minskas–Vilnius linija, kuri buvo įrengta 1988–1989 metais. Magistralinių dujotiekių skaičiuojamasis

nusidėvėjimo laikotarpis yra 55 metai, todėl šios atkarpos, tiek ir visų Lietuvos dujotiekių, tarnavimo rezervas yra didelis. Galima tik atskirų dujotiekio atkarpų techninių gedimų rizika dėl agresyvios aplinkos, techninio broko klijimo metu ar šių veiksmų kombinacijos. Todėl dujotiekio techninio gedimo rizika galima tik po ilgo laikotarpio, o dėl vykdomų dujotiekių eksploatavimo ir priežiūros programų rizikos tikimybė yra maža. Dėl šios atšakos gedimo sumažėtų šalies apsirūpinimo dujomis patikimumas, nes šalies aprūpinimas dujomis būtų galimas tik iš SGD terminalo arba dalinai per jungtį su Latvija (užtikrinant iki 45–55 proc. maksimalaus šalies poreikio). Tačiau esant galimybei importuoti visą šaliai reikiamą dujų kiekį per SGD terminalą, šalies vartotojai nepajustų dujų tiekimo sutrikimo. Dėl galimų dujų tiekimo alternatyvų techninė patikimumo rizika vertinama kaip mažos tikimybės, nes galima tik vienu metu įvyksiančio dujotiekio Minskas–Vilnius ir SGD terminalo infrastruktūros gedimo atveju.

30. Lietuvos dujų perdavimo sistema yra sujungta su Latvijos dujotiekių sistemos atšaka Panevėžys–Ryga, kurios pralaidumas užtikrina buitinių vartotojų aprūpinimą dujomis esant ekstremalioms situacijoms, kai netiekiamos dujos pagrindine jungtimi Vilnius–Minskas ar iš SGD terminalo. Šia atšaka yra gaunamos dujos iš Latvijos gamtinių dujų saugyklos. Sistemos jungia 2 vamzdynai, kurie buvo įrengti 1986–1987 metais. Vamzdynai yra naudojami mažiau nei pusę projekcinio gyvavimo laiko, todėl galima tik atskirų atkarpų techninių gedimų rizika dėl agresyvios aplinkos, techninio broko klijimo metu ar šių veiksmų kombinacijos. Dėl vykdomų dujotiekių eksploatavimo ir priežiūros programų šios rizikos tikimybė yra maža ir gedimas galimas tik po ilgo laikotarpio. Dėl šios atšakos gedimo sumažėtų šalies apsirūpinimo dujomis patikimumas, nes UAB „Lietuvos dujų tiekimas“ negalėtų naudotis Latvijos gamtinių dujų saugykloje laikomomis dujų atsargomis.

31. Vertinama, kad techninės tiekimo patikimumo rizikos kaina prilyginama dujotiekio vamzdyno rekonstrukcijos darbams ir laikoma, kad siekia iki 0,3 mln. Eur / km, o rizikos tikimybė yra maža.

Komercinė dujų tiekimo patikimumo rizika

32. 2015 m. baigėsi didžioji dalis pasirašytų ilgalaikių dujų tiekimo sutarčių, kurios nebuvo pratęstos. 2016 m. AAB „Gazprom“ antrinė bendrovė „Gazprom export“ pritaikė anksčiau tik Vakarų Europos vartotojams taikytą dujų pardavimą aukciono būdu. Didžioji dalis į šalį tiekiamų dujų yra įsigyjama pagal trumpalaikes sutartis. Ilgalaikės dujų tiekimo sutartis turi sudariusios trys gamtinių dujų tiekimo įmonės. Trumpalaikėmis sutartimis yra neužtikrintas dujų tiekimas vartotojams ilgesniam periodui, bet vartotojams trumpalaikės sutartys yra naudingos kol dujų rinkoje vyrauja žemos energijos resursų kainos.

33. Klaipėdoje veikiantis SGD terminalas užtikrina galimybę importuoti visą šaliai reikiamų dujų kiekį iš skirtingų šaltinių, taip pat dėl paskutiniu metu sumažėjusio eksportuojamų dujų kiekio AAB „Gazprom“ yra suinteresuota skatinti dujų eksportą. Todėl laiko atžvilgiu ši rizika yra vertinama kaip vidutinio laikotarpio veiksnys su maža tikimybe.

Terorizmo rizika

34. Lietuvoje dėl dalyvavimo tarptautinėse karinėse misijose galėtų būti vertinama religinio terorizmo išpuolių rizika, bet 2014–2015 metais Lietuvoje nebuvo įvykdyta nė vieno teroristinio išpuolio, todėl galima vertinti, kad tokių išpuolių tikimybė yra maža. Taip pat šią riziką mažina dalyvaujantis nedidelis karių skaičius, kurie nedalyvauja pagrindinėse karinėse operacijose. Todėl ši rizika vertinama kaip trumpalaikė ir mažai tikėtina. Priklausomai nuo pasirinktos išpuolio vietos, būtų iki skirtingo lygmens sutrikdytas dujų tiekimas vartotojams, todėl vertinama šios rizikos kaina prilyginama tik vamzdyno rekonstrukcijos darbams ir laikoma, kad siekia iki 0,3 mln. Eur / km.

Dujų tiekimo nutraukimo padarinių rizika centralizuotos šilumos tiekimo sektoriui

35. Centralizuotai tiekiamą šilumą aprūpinama iki 60 proc. bendro gyvenamojo fondo Lietuvoje. Šilumos tiekimo sektoriaus balanse dujos užima iki 47,0 proc. Ateinančių 5 metų laikotarpiu numatomas esamos vartotojų struktūros išlaikymas. Dujų dalis centralizuotos šilumos tiekimo (toliau – CŠT) sektoriaus balanse gali sumažėti iki 33,7 proc. dėl įgyvendinamų ir planuojamų atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo projektų.

36. Visi didieji šilumos gamintojai yra apsirūpinę alternatyviu kuru, kurio užtektų 10 dienų esant didžiausiam šilumos poreikiui. Todėl dujų tiekimo nutraukimas nekeltų tiesioginės grėsmės šilumos tiekimo nutraukimui, tik šilumos gamintojai būtų priversti naudoti alternatyvų kurą, kuris yra brangesnis nei dujos. Ši rizika yra pavojingiausia trumpu laikotarpiu, nors jos atsiradimas dėl sistemos techninės būklės ir galiojančių dujų tiekimo sutarčių yra mažai tikėtinas. Šios rizikos tiesioginės kainos nėra, nes šilumos gamintojai yra sukaupę rezervinio kuro atsargų. Įvykus dujų tiekimo nutraukimui, vartotojų patiriamos papildomos išlaidos įvertinamos darant prielaidą, kad šilumos gamyboje dujos pakeičiamos mazutu.

37. Centralizuoto šilumos tiekimo įmonių šalčiausio mėnesio šilumos gamyba siekia iki 17 proc. metinės gamybos. Vertinant rizikos kainą, laikoma, kad iki 5,7 proc. CŠT sektoriaus įmonių dujų sunaudojimo reikės pakeisti mazutu. Tai sudarys iki 21,1 tūkst. tne, arba 21,6 tūkst. t mazuto. Remiantis Komisijos pateikiamais CŠT sektoriaus rodikliais, kainų skirtumas tarp mazuto ir dujų 2016 m. gegužės mėn. siekė 130,6 Eur / tne, todėl šios rizikos kaina gali siekti iki 2,76 mln. Eur.

38. Deginant mazutą taip pat padidės šilumos tiekimo įmonių tarša CO₂ dujomis. Išmetimų skirtumas tarp prie vienodo deginimo efektyvumo sudegintos 1 tne mazuto ir dujų sudaro 0,871 t CO₂. Todėl įmonės papildomai išmes 18,4 tūkst. t CO₂. Esant 1 t CO₂ vidutinei kainai apie 6 Eur / t CO₂, papildomos sąnaudos aplinkos taršai sudarys apie 0,11 mln. Eur. Bendra rizikos vertė galėtų siekti iki 2,87 mln. Eur. Pagal Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijai priklausančių įmonių 2014 metų veiklos duomenis, šis padidėjimas sudarytų iki 1,2 proc. metinių sąnaudų, todėl rizikos poveikis vertinamas kaip juntamas.

39. Nutrūkus dujų tiekimui, CŠT sektoriaus įmonės turėtų naudoti brangesnį kurą šilumos gamybai ir sumažėtų šio tipo paslaugų prieinamumas vartotojams. Tačiau šios rizikos tikimybė maža, nes jos pasireiškimas būtų galimas jei ilgesnį laiką nepavyktų užtikrinti reikiamo dujų tiekimo iš SGD terminalo.

Dujų tiekimo nutraukimo padarinių rizika individualiai besišildantiems vartotojams

40. Individualiai tiekiamą šilumą aprūpinama iki 40 proc. bendro gyvenamojo fondo Lietuvoje. Namų ūkiuose sunaudojamo kuro balanse dujos sudaro iki 8,6 proc. Daroma prielaida, kad šalčiausiu metu vartotojai sunaudoja iki 17 proc. metinio kuro kiekio, ir tai atitinka 6,8 tūkst. tne. Įvertinus, kad esamas elektros ir dujų kainų skirtumas privatiems vartotojams siekia iki 895,5 Eur / tne, tai šios rizikos kaina vertinama 6,1 mln. Eur. Ši rizika yra pavojingiausia trumpu laikotarpiu, nors jos atsiradimas dėl sistemos techninės būklės ir garantinio dujų tiekimo pažeidžiamiesiems vartotojams yra mažai tikėtinas, o poveikis vertinamas kaip juntamas. Taip pat šios rizikos pasireiškimas būtų galimas tik jei ilgesnį laiką nepavyktų užtikrinti reikiamo dujų tiekimo iš SGD terminalo.

Dujų tiekimo nutraukimo padarinių rizika elektros energijos gamybos sektoriui

41. Nuo 2016 m. panaikinus elektros gamybos kogeneraciniuose įrenginiuose, kuriuose deginamas iškastinis kuras, rėmimą, dujų suvartojimas elektros gamybos sektoriuje smarkiai sumažėjo. Šiame sektoriuje dujos pagrįdė naudojamos „Lietuvos energijos gamyba“, AB, užtikrinant elektros gamybos įrenginių tretinį aktyvios galios rezervą. Kiti elektros gamintojai naudos dujas elektros gamybai tik periodiškai, kuomet elektros biržoje laikysis aukštos elektros kainos. Kitų elektros gamintojų pagaminama elektra konkuruoja su elektros importu iš

Skandinavijos ar iš Rusijos. Galimas dujų tiekimo sutrikimas galėtų turėti įtakos tik jam įvykus šaltuoju metų laiku, kuomet veikia vietiniai elektros gamybos įrenginiai. Tačiau vietinė gamyba galėtų būti keičiama elektros importu, todėl šios rizikos padariniai tiesioginės įtakos neturės ir yra nevertinami.

Dujų tiekimo nutraukimo padarinių rizika pramonės, žemės ūkio ir paslaugų sektoriui

42. Lietuvos pramonės, žemės ūkio ir paslaugų sektoriuose sunaudojamo kuro balanse dujos sudaro iki 22 proc. ir nutrūkus dujų tiekimui pramonės, žemės ūkio ir paslaugų sektoriai turės naudoti elektrą ar brangesnį kurą gamybai, apsirūpinimui šiluma ir karštu vandeniu. Nėra tikslių duomenų apie kuro kainos dedamąją ūkio subjektų gamybos sąnaudose ir įtakos produkcijos kainai, todėl šio sektoriaus patiriama rizikos kaina nevertinama. Ši rizika yra pavojingiausia trumpu laikotarpiu, nors jos atsiradimas yra mažai tikėtinas, o poveikis vertinamas kaip žymus.

Dujų kainų padarinių rizika gyventojų perkamajai galiai

43. Augant dujų kainoms ir mažėjant dujų suvartojimui šalyje, šio kuro prieinamumas vartotojams sumažėtų, nes vartotojams tektų vis didesni sistemų išlaikymo ir priežiūros pastovieji kaštai. Tikėtina, kad ši rizika yra pavojingiausia trumpu laikotarpiu, kol šalyje stabilizuosis dujų poreikiai. Dėl galiojančių dujų tiekimo sutarčių ši rizika įvertinama yra mažai tikėtina, o poveikis vertinamas kaip juntamas.

44. Pagal atliktą rizikos vertinimą daugiausia rizikos veiksnių dėl dujų tiekimo nutraukimo gali įvykti trumpuoju laikotarpiu. Nors jų tikimybė maža, bet poveikis vartotojams būtų juntamas. Yra išskirtos tik 2 rizikos su žymiu poveikiu vartotojams (visiško dujų tiekimo nutraukimo dėl pagrindinio vamzdyno techninio gedimo ir geopolitinė dujų tiekimo rizika, susijusi su dauguma pasibaigusių galioti ilgalaikių dujų tiekimo sutarčių) po SGD terminalo įrengimo Klaipėdoje yra vertinamos kaip mažai tikėtinos ir neturinčios poveikio, nes terminalas gali užtikrinti viso reikiamo dujų kiekio pateikimą šalies vartotojams. Prevencinių veiksmų plano 2 priedo 1, 2 ir 3 lentelėse pateikiama suvestinė informacija apie galimų rizikų vertinimą.

Skirsnio pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

IV SKYRIUS PREVENCINĖS PRIEMONĖS

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

45. Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi infrastruktūros standarto (N-1), šiame skyriuje pateikiamos galimos prevencinės priemonės, kurios turėtų būti įgyvendinamos, užtikrinant dujų tiekimo saugumą.

46. Numatomos šios prevencinės dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonės:

- 46.1. rinka pagrįstos priemonės;
- 46.2. ne rinka pagrįstos priemonės;
- 46.3. regioninio bendradarbiavimo.

ANTRASIS SKIRSNIS RINKA PAGRĮSTOS DUJŲ TIEKIMO SAUGUMO PRIEMONĖS

47. Siekiant pagerinti dujų tiekimo saugumą Reglamento (ES) Nr. 994/2010 2 priede nustatytas nebaigtinis dujų tiekimo ir poreikio valdymo priemonių sąrašas, į kurį, vykdydamos dujų sektoriaus veiklos reguliavimą, turi atsižvelgti Energetikos ministerija ir Komisija.

1 lentelė. Rinka pagrįstos priemonės

Tiekimo valdymo priemonės	Poreikio valdymo priemonės
SGD terminalo pajėgumas	Dujų pakeitimas kita kuro rūšimi
Dujų tiekimo šaltinių ir dujų maršrutų įvairinimas	Pertraukiamųjų pajėgumų sutarčių naudojimas
Komercinis dujų laikymas saugyklose	Didesnis dujų vartojimo efektyvumas
Dujų srautų priešinga kryptimi pajėgumo didinimas	Savanoriškas nuolatinių pajėgumų atsisakymas
Investicijos į infrastruktūrą, įskaitant investicijas į dujų srautų priešinga kryptimi pajėgumą	Didesnis atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas
Lankstesnis dujų importas	
Perdavimo sistemos operatorių vykdomas koordinuotas dujų transportavimas	
Ilgalaikių ir trumpalaikių sutarčių naudojimas	
Dujų tiekimo saugumo užtikrinimo susitarimai	
Paprastesnė dujų, gaunamų iš atsinaujinančių energijos išteklių, įjungimo į dujų tinklų infrastruktūros tvarka	
Lankstesnė dujų gamyba	

Tiekimo valdymo priemonės

48. Lietuvoje šiuo metu nėra dujų gavybos, taip pat nėra dujų saugyklos. UAB „Lietuvos dujų tiekimas“ naudoja Inčukalnio PGDS, esančia Latvijos Respublikoje. Dujų saugyklos pajėgumus Latvijos Respublikoje pagal pateiktas paraiškas skirsto JSC „Latvijas gaze“. UAB „Lietuvos dujų tiekimas“ pagal sutartį su JSC „Latvijas gaze“ Inčukalnio saugykloje saugo valstybės nustatytam laikotarpiui pažeidžiamiems vartotojams aprūpinti reikalingą dujų kiekį pagal teisės akto, nurodyto Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 6 punkte, nustatytus reikalavimus bei nebuitiniams vartotojams, pasirašiusiems nenutrūkstanto dujų tiekimo sutartis, reikalingą dujų kiekį. Nacionalinėje energetikos nepriklausomybės strategijoje nustatyta, kad būtina išplėtoti dujų saugyklų pajėgumus, kurie leistų sukaupti šalyje dujų atsargas. Lietuvoje galima būtų įrengti požeminę gamtinių dujų saugyklą, kurios naudingas tūris būtų ne mažesnis kaip 500 mln. m³. Potenciali vietovė tokiai požeminei saugyklai Lietuvoje įrengti yra netoli Syderių gyvenvietės (Telšių r.). 2014 m. buvo užbaigti tyrimai, skirti įvertinti Syderių geologinės struktūros tinkamumą požeminiam dujų saugojimui. Tyrimų rezultatai parodė, kad Syderių geologinė struktūra yra tinkama požeminei dujų saugyklai įrengti. Ekonominis vertinimas parodė, kad naudingiausia būtų įgyvendinti projektą jo finansavimui pritraukiant ES paramos lėšas ir panaudojant saugyklą viso regiono energetinio saugumo stiprinimo reikmėms. Atlikta projekto kaštų ir naudos analizė parodė, kad finansiškai perspektyviausia yra 500 mln. m³ darbinio tūrio regioninė saugyklos alternatyva. Nustatyta, kad esant poreikiui, saugyklos tūris galėtų būti papildomai plečiamas. Projekto įgyvendinimo poreikis būtų svarstomas įvertinus planuojamus jungčių projektus, dujų vartojimo poreikį ateityje ir esamos dujų infrastruktūros galimybes.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

49. Nacionalinėje energetikos nepriklausomybės strategijoje numatyta, kad SGD terminalas Klaipėdoje yra prioritetas dujų sektoriaus projektas dujų kainoms sumažinti ir dujų rinkai sukurti. Siekiant SGD terminalą prijungti prie perdavimo sistemos ir efektyviai išnaudoti, įrengtas dujų tiekimo vamzdynas nuo SGD terminalo iki magistralinio dujotiekio ir dujotiekis Klaipėda–Jurbarkas, kuris „užžiedino“ Lietuvos dujų perdavimo sistemą, taip pat kiti dujų perdavimo sistemos modernizavimo darbai. 2012 m. birželio 12 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Suskystintųjų gamtinių dujų terminalo įstatymą, kuriuo užtikrinamas reikiamas teisinis pagrindas Lietuvoje įrengti SGD terminalą ir sudaromos finansinės bei organizacinės sąlygos technologiškai ir ekonomiškai pagrįstam SGD terminalo ir jo infrastruktūros eksploatavimui. SGD terminalas Klaipėdoje pradėtas eksploatuoti 2014 m. gruodžio mėnesį. Pradėjus eksploatuoti SGD terminalą Klaipėdoje ir 2015 m. įrengus magistralinio dujotiekio Klaipėda–Kuršėnai DN800 antrąją liniją infrastruktūros standartas (N-1) pasiekė 117 proc.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

50. Šiuo metu vertinamos galimybės įgyvendinti Lietuvos–Latvijos tarpvalstybinės jungties pralaidumo padidinimo projektą, kuris leis padidinti dujų perdavimo sistemos pralaidumą tarp šalių abiemis kryptimis (iki 124,8 GWh per parą). Šio projekto įgyvendinimas leistų pasiekti didesnę Baltijos šalių dujų sistemų tarpusavio integraciją ir sudarytų sąlygas Baltijos šalių dujų rinkos sukūrimui. Įgyvendinus projektą tarpvalstybinės jungties pralaidumas padidėtų iki 124,8 GWh per parą ir infrastruktūros standartas (N-1) pasiektų 158 proc.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

51. Nacionalinėje energetikos nepriklausomybės strategijoje numatyta, kad dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos (GIPL) statyba yra strategiškai svarbi regioniniu požiūriu (I etapą planuojama užbaigti 2020–2021 m.). 2011 m. Lietuvos perdavimo sistemos operatorius kartu su Lenkijos dujų perdavimo sistemos operatoriumi atliko dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos verslo aplinkos analizę. Verslo aplinkos analizės rezultatai atskleidė, kad dujotiekių jungtis tarp Lenkijos ir Lietuvos būtų labai naudinga regiono dujų rinkoms, padidindama dujų tiekimo patikimumą ir išplėsdama dujų rinkos galimybes. Įgyvendinus dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos (GIPL) projektą, būtų sukurti pajėgumai, kurie leistų transportuoti į Baltijos šalį apie 27 TWh dujų per metus. Preliminari projekto vertė – 558 mln. Eur, didžioji dalis investicijų būtų Lenkijos teritorijoje. Skyrus sąlyginai nedideles papildomas investicijas, šios dujotiekių jungties pajėgumai galėtų būti padidinti iki 46,8 TWh dujų per metus. Įgyvendinus Lenkijos ir Lietuvos dujotiekių jungties I etapą tarpvalstybinės jungties pralaidumas būtų 73,9 GWh parą ir infrastruktūros standartas (N-1) pasiektų 164 proc.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

52. Biodujos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių Lietuvoje, daugiausia naudojamos elektros ir šilumos energijos gamybai. 2011 metais gegužės 11 d. priimto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad biodujų gamyba yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga. Biodujos, kurios galėtų būti patiekiamos į perdavimo ir (ar) skirstymo sistemas, kokybės ir sudėties reikalavimai nustatyti Gamtinių dujų kokybės reikalavimuose, patvirtintose Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2013 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 1-194 „Dėl Gamtinių dujų kokybės reikalavimų patvirtinimo“. Kad biodujos atitiktų jų tiekimui į perdavimo ir (ar) skirstymo tinklus keliamus reikalavimus, reikalingos didelės investicijos. Todėl šiuo metu dar nėra nei vienos jėgainės, kuri gamintų biogazą ir tiektų į gamtinių dujų tinklus. Ūkio subjektams, turintiems biodujų jėgainės, šiuo metu naudingiau ne pardavinėti biogazą, o patiems iš jų gaminti elektrą ir šilumą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

53. Suvestinė informacija apie įgyvendinamus ir planuojamus įgyvendinti dujų infrastruktūros plėtros projektus, kuriais siekiama pasiekti Reglamento (ES) Nr. 994/2010 nustatytą infrastruktūros standarto (N-1) reikalavimą yra pateikta Prevencinių veiksmų plano 3 priede.

Poreikio valdymo priemonės

54. Vadovaudamasis Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 9 punkte nurodyto teisės akto reikalavimais, dujų perdavimo sistemos operatorius skatina sistemos naudotojus tiksliau ir tolygiau planuoti reikiamus pajėgumus, nustatydamas konkrečias dujų perdavimo kainas, neviršijančias Komisijos nustatytų kainų viršutinių ribų.

55. Nepanaudoti (laisvi) pajėgumai siūlomi rinkoje, numatant galimybę sudaryti sutartis dėl pertraukiamųjų pajėgumų. Sudarius dujų perdavimo, skirstymo paslaugų sutartį, sistemos naudotojas turi galimybę kiekvieną savaitę ir (ar) kiekvieną dieną užsakyti (patikslinti) pajėgumus. Sistemos naudotojas pajėgumų užsakymą (užsakymo tikslinimą) gali atlikti elektroninėje erdvėje (internetu) arba raštu pagal sutarties sąlygas. Atitinkamam laikotarpiui užsakant pajėgumus, sistemos naudotojas privalo turėti nusipirktą dujų kiekį. Tiekimo režimas pagal dujų pirkimo–pardavimo sutarties sąlygas turi būti suderintas su dujų tiekimo įmone.

TREČIASIS SKIRSNIS NE RINKA PAGRĮSTOS DUJŲ TIEKIMO SAUGUMO PRIEMONĖS

56. Siekiant pagerinti dujų tiekimo saugumą Reglamento (ES) Nr. 994/2010 3 priede nustatytas nebaigtinis dujų tiekimo ir poreikio valdymo priemonių sąrašas, į kurį ekstremalios situacijos atveju, vykdydamos dujų sektoriaus veiklos reguliavimą, turi atsižvelgti Energetikos ministerija ir Komisija.

2 lentelė. Ne rinka pagrįstos priemonės

Tiekimo valdymo priemonės	Poreikio valdymo priemonės
Dujų atsargų naudojimas	Privalomas dujų pakeitimas kita kuro rūšimi
Privalomas alternatyvaus kuro atsargų (mazuto, dyzelino) naudojimas	Naudojimas pertraukiamųjų pajėgumų sutartis
Privalomas elektros energijos, pagamintos naudojant kitus šaltinius nei dujos, naudojimas	Privalomas nuolatinių pajėgumų atsisakymas
Privalomas dujų priėmimas iš SGD terminalo	
Lankstesnė dujų gamyba	

57. Remiantis Reglamento (ES) Nr. 994/2010 2 straipsnio 1 dalies a punktu, nustatomas prioritetas nenutrūkstamas dujų tiekimas pažeidžiamiems vartotojams. Vykdydama Reglamento (ES) Nr. 994/2010 reikalavimus ir Gamtinių dujų įstatymo reikalavimus, Vyriausybė pakeitė 2008 m. vasario 26 d. nutarimą Nr. 163 „Dėl Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių aprašo patvirtinimo“ ir patvirtino naujos redakcijos Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių aprašą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

58. Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių apraše yra nustatyta pažeidžiamų vartotojų grupė, kuriai priskiriami buitiniai vartotojai, taip pat nebuitiniai vartotojai, per metus suvartojantys iki 208 kWh (20 tūkst. m³) dujų. Pažeidžiamų vartotojų grupei numatytas prioritetas dujų tiekimas, esant daliniam arba dideliu dujų tiekimo sutrikimui.

59. Už nenutrūkstamą dujų tiekimą pažeidžiamiesiems vartotojams atsakingos dujų tiekimo įmonės, todėl jos kasmet, ne vėliau kaip iki rugsėjo 1 d., privalo sukaupti ir laikyti tokį dujų atsargų kiekį, kurio užtektų šių vartotojų poreikiams tenkinti Reglamento (ES) Nr. 994/2010 8 straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais. Prevencinių veiksmų plano 4 priede pateikta tiekimo įmonių nurodyta informacija apie sukauptą dujų kiekį (dujų atsargas) pažeidžiamiesiems vartotojams.

60. Nebuitiniai vartotojai, kurie naudoja dujas energijai gaminti, kai ta energija parduodama ar naudojama visuomeniniams ar gyventojų poreikiams tenkinti, privalo turėti 10 kalendorinių dienų energijos išteklių rezervo atsargas pagal teisės aktų, nurodytų Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 1 ir 2 punktuose, nustatytus reikalavimus. Energijos išteklių rezervo atsargų rūšį nebuitinis vartotojas pasirenka pats. Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos duomenimis, 2015 m. lapkričio 1 d. šie nebuitiniai vartotojai buvo sukaukę energijos išteklių rezervo atsargų – 98,7 tūkst. tne (būtinasis kiekis – tik 34,8 tūkst. tne). Dauguma kuro atsargų buvo kaupiama mazutu ir biokuru – iki 80 proc. bendro sukaupto kuro kiekio. Likusią dalį kuro atsargų sudarė skalūnų alyva, dyzelinas, gabalinė siera ir kitas kuras.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

61. Nebuitiniai vartotojai, kurie per metus suvartoja daugiau kaip 208 kWh (20 tūkst. m³) dujų, energijos išteklių rezervo atsargų kaupimo variantą renkasi patys. Jie gali:

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

- 61.1. sudaryti sutartis dėl dujų atsargų sudarymo su gamtinių dujų saugyklos operatoriumi;
- 61.2. tartis su dujų tiekimo įmone dėl dujų atsargų sudarymo;
- 61.3. kaupti kitą energijos išteklių rezervo atsargų rūšį;
- 61.4. būti nutrūkstamo tiekimo vartotojais.

62. Dujų atsargas kaupiantys nebuitiniai vartotojai, kurie per metus suvartoja daugiau kaip 208 kWh (20 tūkst. m³) dujų, kaupia dujų atsargų kiekį, nustatytą Energetikos įstatymo 29 straipsnio 3 dalyje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

63. Pagal 2009 m. rugsėjo 14 d. Tarybos direktyvos 2009/119/EB, kuria valstybės narės įpareigojamos išlaikyti privalomąsias žalos naftos ir (arba) naftos produktų atsargas (OL 2009 L 265, p.9), reikalavimus, Lietuva turi būti sukaupusi 90 dienų vidutinio vartojimo poreikius atitinkančius naftos produktų atsargų kiekius, kurie galėtų būti panaudoti ekstremalios energetikos padėties atveju.

Reikalaujamos 90 dienų (valstybės biudžeto lėšomis kaupiama 30 dienų atsargų, likęs atsargų kiekis kaupiamas naftos produktus gaminančių ir importuojančių įmonių lėšomis) atsargos šalyje yra kaupiamos nuo 2009 m. gruodžio 31 d., ir nuo tada šis reikalavimas yra kasmet vykdomas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

64. Neteko galios nuo 2016-11-16

Punkto naikinimas:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

KETVIRTASIS SKIRSNIS REGIONINIO BENDRADARBIAVIMO PRIEMONĖS

65. Regioninis bendradarbiavimo principas yra įtvirtintas Reglamente (ES) Nr. 994/2010, šiame Prevencinių veiksmų plane bei Nacionaliniame gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo plane. Regioninis bendradarbiavimas yra labai svarbus siekiant įgyvendinti Reglamente (ES) Nr. 994/2010 nustatytą infrastruktūros standarto (N-1) ir tiekimo standartų reikalavimus, taip pat reaguojant į regiono ar ES ekstremalias situacijas tiekiant dujas.

66. Nutraukus dujų tiekimą pagrindiniu dujotiekiu Minskas–Vilnius, šalis galėtų gauti dujas per Klaipėdos SGD terminalą ir jungtį su Latvijos dujų sistema. UAB „Lietuvos dujų tiekimasis“ laiko dujų atsargas Inčukalnio PGDS (Latvija), todėl esant ekstremaliai energetikos padėčiai galimas dujų tiekimasis iš Latvijos. Į šalį tiekiamas dujų kiekis būtų ribojamas Lietuvos ir Latvijos dujų sistemų techninių galimybių. Šiuo metu maksimalus galimas iš Latvijos tiekiamų dujų srautas yra 64,9 GWh (6,24 mln. m³) per parą. Į Lietuvą gali būti tiekiamos dujos, suslėgtos iki 40 bar. Dujas tiekiant ir per apvadinę liniją, kurioje nesumontuota dujų apskaita, stoties pajėgumas gali siekti ir iki 104 GWh (10 mln. m³) per parą. Šiuo metu įgyvendinamas reversinės jungties tarp dviejų šalių pralaidumo didinimo projektas. Iki 2017 m. pabaigos planuojama padidinti šios jungties pralaidumą iki 131 GWh (12,6 mln. m³) per parą.

Regioninio lygmens ekstremaliosios situacijos gamtinių dujų sektoriuje metu dujos per Klaipėdos SGD terminalą, patenkinus Lietuvos vartotojų poreikį, gali būti tiekiamos (importuojamos) Latvijos ir Estijos vartotojams.

67. Energetikos ministerija bendradarbiauja su Latvijos Respublikos, Estijos Respublikos ir Suomijos Respublikos atitinkamomis institucijomis rengiant regioninį (bendrą) 2012 metų dujų tiekimo saugumo rizikos vertinimą. Šiame procese taip pat dalyvavo Komisijos ir šių šalių perdavimo sistemos operatoriaus atstovai. 2012 m. rugsėjo 26 d. šalių ministerijų atstovai pasirašė susitarimą, kuriuo patvirtino 2012 m. dujų tiekimo saugumo bendrą rizikos vertinimą ir numatė rengti ir regiono lygmens prevencinių veiksmų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus.

68. Energetikos ministerija 2014 m. liepos–rugsėjo mėnesiais kartu su Latvijos Respublikos, Estijos Respublikos ir Suomijos Respublikos atitinkamomis institucijomis bei perdavimo sistemos operatoriais rengė regioninio lygmens „Stress test“ dujų tiekimo analizę, imituojančią dujų tiekimo nutraukimą magistraliniais dujotiekiais iš Rusijos Federacijos. Europos Komisija pateikė konkrečias rekomendacijas Baltijos regiono šalims dėl dujų tiekimo saugumo padidinimo.

68¹. Energetikos ministerija nuo 2016 m. gegužės mėnesio bendradarbiauja su Latvijos Respublikos, Estijos Respublikos ir Suomijos Respublikos atitinkamomis institucijomis rengiant atnaujintą regioninį (bendrą) 2016 metų dujų tiekimo saugumo rizikos vertinimą. Šiame procese taip pat dalyvauja Komisijos, Jungtinio tyrimų centro ir šių šalių perdavimo sistemos operatoriaus atstovai. Patvirtinus atnaujintą 2016 metų dujų tiekimo saugumo rizikos vertinimą, atitinkamai bus parengti regiono lygmens prevencinių veiksmų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planai.

Papildyta punktu:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

V SKYRIUS IPAREIGOJIMAI VALSTYBĖS INSTITUCIJOMS, DUJŲ ĮMONĖMS IR NEBUTINIMAS VARTOTOJAMS

69. Vyriausybės pagrindinės funkcijos įgyvendinant Prevencinių veiksmų planą:

69.1. formuoja valstybės politiką dujų sektoriuje ir organizuoja, koordinuoja, kontroliuoja jos įgyvendinimą, įskaitant ir dujų tiekimo saugumą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 1 ir 2 punktai);

69.2. nustato konkrečias dujų tiekimo saugumo užtikrinančias priemones, kurių įgyvendinimas Komisijai, dujų įmonėms ir vartotojams yra privalomas (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 ir 6 punktai);

69.3. nustato tiekimo įmonėms privalomą sukaupti dujų kiekį ir šio kiekio sukaupti terminus Reglamento (ES) Nr. 994/2010 8 straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 ir 10 punktai);

69.4. teisės aktų nustatyta tvarka skelbia valstybės lygio ekstremaliąją situaciją (energetikos padėtį) dujų sektoriuje (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 1 punktas);

69.5. nustato vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais (įskaitant dujomis) paskelbus ekstremaliąją energetikos padėtį tvarką (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 1 punktas);

69.6. turi teisę priimti sprendimus dėl dujotiekio, dujų saugyklos ir SGD įrenginių, reikalingų dujų tiekimo saugumui užtikrinti, įrengimo, išplėtimo ir finansavimo (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 punktas);

69.7. paskelbus ekstremaliąją energetikos padėtį dujų sektoriuje, kreipiasi į Europos Komisiją dėl regioninio lygmens arba Europos Sąjungos lygmens ekstremalios situacijos dujų sektoriuje paskelbimo (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 punktas).

70. Energetikos ministerijos pagrindinės funkcijos įgyvendinant Prevencinių veiksmų planą:

70.1. užtikrina dujų tiekimo saugumą užtikrinančių priemonių įgyvendinimą Lietuvos Respublikoje (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 1 ir 2 punktai);

70.2. teisės aktų nustatyta tvarka rengia ir periodiškai atnauja dujų tiekimo sutrikimų rizikos vertinimą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 ir 10 punktai);

70.3. rengia, prireikus atnauja ir savo interneto svetainėje skelbia Prevencinių veiksmų planą ir Nacionalinį gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo planą, taip pat užtikrina nuolatinę jų įgyvendinimo kontrolę (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 ir 10 punktai);

70.4. bendradarbiauja su kitomis valstybėmis narėmis rengiant regiono lygmens dujų tiekimo sutrikimų rizikos vertinimą, esant susitarimams su kitomis valstybėmis narėmis – kartu rengia regioninio lygmens prevencinių veiksmų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 ir 10 punktai);

70.5. užtikrina infrastruktūros standarto (N-1) ir tiekimo standarto įgyvendinimą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 ir 10 punktai);

70.6. užtikrina fizinio pajėgumo transportuoti dujas abiem (priešpriešinėmis) kryptimis įgyvendinimą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 ir 10 punktai);

70.7. teikia informaciją apie dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemones Europos Komisijai ir kitoms valstybėms narėms bei kiekvienais metais ne vėliau kaip iki liepos 31 dienos parengia ir paskelbia apibendrintą dujų tiekimo saugumo stebėsenos ataskaitą ir pateikia ją Europos Komisijai (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 ir 10 punktai);

70.8. tvirtina techninius saugos kriterijus ir nediskriminacines technines taisykles, užtikrinančias dujų sistemų sąveiką ir nustatančias būtiniausius techninės konstrukcijos ir eksploataavimo reikalavimus (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 punktas).

71. Komisijos pagrindinės funkcijos įgyvendinant Prevencinių veiksmų planą:

71.1. prižiūri tiekimo įmonių dujų atsargų kaupimą ir laikymą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 punktas);

71.2. prižiūri pagrindines dujų tiekimo sutarčių sąlygas dėl dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo tarp dujų tiekimo įmonių ir vartotojų ir dujų įmonių veiksmus dėl dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo tarp dujų įmonių ir galutinių vartotojų, naudojančių dujas energijai gaminti, kai ta energija parduodama ar naudojama visuomeniniams ar gyventojų poreikiams tenkinti (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 punktas).

72. Perdavimo sistemos operatoriaus pagrindinės funkcijos įgyvendinant Prevencinių veiksmų planą:

72.1. pastatyti pakankamus tarpvalstybinius pajėgumus, skirtus Europos Sąjungos perdavimo infrastruktūrai integruoti, atsižvelgiant į visą ekonomiškai pagrįstą ir techniškai įmanomą pajėgumų paklausą ir dujų tiekimo saugumą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2, 9 ir 10 punktai);

72.2. eksploatuoti, prižiūrėti ir plėtoti perdavimo sistemą, siekiant užtikrinti ilgalaikį perdavimo sistemos pajėgumą (įskaitant tarpvalstybinius pajėgumus), tenkinti esamą ir prognozuojamą būsimą dujų paklausą ir garantuoti dujų tiekimo saugumą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 punktas);

72.3. kiekvienais metais Komisijai pateikti dešimties metų tinklo plėtros planą, kuris turi būti pagrįstas esama ir numatoma dujų pasiūla ir paklausa. Tinklo plėtros plane turi būti nurodytos veiksmingos priemonės, skirtos perdavimo sistemos pajėgumų pakankamumui ir dujų tiekimo saugumui užtikrinti (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 ir 9 punktai);

72.4. bendradarbiauti su Energetikos ministerija, Komisija ir kitais dujų rinkos dalyviais rengiant dujų tiekimo sutrikimų rizikos vertinimą, rengiant ir įgyvendinant Prevencinių veiksmų planą ir Nacionalinį gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo planą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 ir 10 punktai);

72.5. parengti parengties ekstremaliai padėčiai planą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 7 ir 11 punktai);

72.6. teisės aktų tvarka paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dujų sektoriuje, duoti nurodymus kitoms dujų įmonėms, vartotojams ir sistemos naudotojams, kad gali būti sumažintas, apribotas arba nutrauktas dujų tiekimas, perdavimas;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

72.7. kiekvienais metais ne vėliau kaip iki gegužės 1 dienos parengti ir pateikti Energetikos ministerijai ir Komisijai ataskaitinio laikotarpio įmonės metinės veiklos ir saugumo užtikrinimo ataskaitas (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 ir 11 punktai);

72.8. įgyvendinti Nacionalinį gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo planą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 punktas).

73. SGD terminalo operatoriaus pagrindinės funkcijos įgyvendinant Prevencinių veiksmų planą:

73.1. eksploatuoti, prižiūrėti ir plėtoti SGD sistemą, siekiant užtikrinti ilgalaikį SGD sistemos pajėgumą, tenkinti esamą ir prognozuojamą dujų paklausą, garantuojant dujų tiekimo saugumą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 punktas);

73.2. bendradarbiauti su Energetikos ministerija, Komisija ir kitais dujų rinkos dalyviais rengiant dujų tiekimo sutrikimų rizikos vertinimą, rengiant ir įgyvendinant Prevencinių veiksmų planą ir Nacionalinį gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo planą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 ir 10 punktai);

73.3. parengti parengties ekstremaliai padėčiai planą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 7 ir 11 punktai);

73.4. teisės aktų tvarka paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dujų sektoriuje, vykdyti perdavimo sistemos operatoriaus nurodymus dėl dujų tiekimo padidinimo, taip pat duoti nurodymus SGD terminalo naudotojams, kad gali būti padidintas, sumažintas, apribotas arba nutrauktas paslaugų teikimas;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

73.5. įgyvendinti Nacionalinį gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo planą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 punktas).

74. Skirstymo sistemų operatorių pagrindinės funkcijos įgyvendinant Prevencinių veiksmų planą:

74.1. eksploatuoti, prižiūrėti ir plėtoti skirstymo sistemą, siekiant užtikrinti ilgalaikį skirstymo sistemos pajėgumą, tenkinti esamą ir prognozuojamą dujų paklausą, garantuojant skirstymo patikimumą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 punktas);

74.2. Gamtinių dujų įstatymo 39 straipsnio nustatyta tvarka užtikrinti garantinį dujų tiekimą pažeidžiamiems vartotojams, esantiems jam išduotoje skirstymo licencijoje nustatytoje teritorijoje (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 ir 8 punktai);

74.3. bendradarbiauti su Energetikos ministerija, Komisija ir kitais dujų rinkos dalyviais rengiant dujų tiekimo sutrikimų rizikos vertinimą, rengiant ir įgyvendinant Prevencinių veiksmų planą ir Nacionalinį gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo planą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 ir 10 punktai);

74.4. parengti parengties ekstremaliai padėčiai planą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 7 ir 11 punktai);

74.5. teisės aktų tvarka paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dujų sektoriuje, duoti nurodymus kitiems vartotojams ir sistemos naudotojams, kad gali būti sumažintas, apribotas arba nutrauktas dujų tiekimas, skirstymas;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

74.6. kiekvienais metais ne vėliau kaip iki gegužės 1 dienos parengti ir pateikti Energetikos ministerijai ir Komisijai ataskaitinio laikotarpio įmonės metinės veiklos ir saugumo užtikrinimo ataskaitas (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 ir 11 punktai);

74.7. įgyvendinti Nacionalinį gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo planą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 punktas).

74¹. Paskirtojo tiekėjo funkcijos įgyvendinant Prevencinių veiksmų planą:

74¹.1. būti atsakingu už SGD terminalo būtinąjį kiekio nupirkimą pristatymą SGD terminalo naudotojams pagal Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo ir Gamtinių dujų tiekimo diversifikavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Vyriausybės 2012 m. lapkričio 7 d. nutarimu Nr. 1354 „Dėl Gamtinių dujų tiekimo diversifikavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatytą tvarką ir sąlygas;

74¹.2. bendradarbiauti su Energetikos ministerija, Komisija ir kitais dujų rinkos dalyviais rengiant dujų tiekimo sutrikimų rizikos vertinimą, rengiant ir įgyvendinant Prevencinių veiksmų planą ir Nacionalinį gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo planą;

74¹.3. parengti parengties ekstremaliai padėčiai planą pagal teisės aktų, nurodytų Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 7 ir 11 punktuose, nustatytus reikalavimus;

74¹.4. teisės aktų tvarka paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dujų sektoriuje, konsultuotis su perdavimo ir SGD terminalo operatoriumi bei dujų įmonėmis ir SGD terminalo naudotojais dėl galimybių užsakyti bei atsigabenti papildomus dujų kiekius į SGD terminalą;

74¹.5. kiekvienais metais, ne vėliau kaip iki gegužės 1 dienos, parengti ir pateikti Energetikos ministerijai ir Komisijai ataskaitinio laikotarpio įmonės metinės veiklos ir saugumo užtikrinimo ataskaitas;

74¹.6. įgyvendinti Nacionalinį gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo planą.

Papildyta punktu:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

75. Dujų tiekimo įmonių pagrindinės funkcijos įgyvendinant Prevencinių veiksmų planą:

75.1. būti atsakingomis už nenutrūkstamą dujų tiekimą pažeidžiamiems vartotojams, kuriems jos privalo sukaupti ir laikyti dujų atsargas. Dujos turi būti kaupiamos ir laikomos Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių aprašo nustatyta tvarka (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2, 6 ir 10 punktai). Šis reikalavimas privalomas, jeigu tiekimo įmonė yra sudariusi dujų pirkimo–pardavimo sutartį (-is) su pažeidžiamu (-ais) vartotoju (-ais);

75.2. bendradarbiauti su Energetikos ministerija, Komisija ir kitais dujų rinkos dalyviais rengiant dujų tiekimo sutrikimų rizikos vertinimą, rengiant ir įgyvendinant Prevencinių veiksmų

planą ir Nacionalinį gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo planą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 ir 10 punktai);

75.3. parengti parengties ekstremaliai padėčiai planą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 7 ir 11 punktai);

75.4. teisės aktų tvarka paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dujų sektoriuje, vykdyti perdavimo ir (ar) skirstymo sistemos operatorių nurodymus. Taip pat vykdyti SGD terminalo operatoriaus nurodymus, jeigu turi sutartį su SGD terminalo operatoriumi;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

75.5. kiekvienais metais, ne vėliau kaip iki gegužės 1 dienos, parengti ir pateikti Energetikos ministerijai ir Komisijai ataskaitinio laikotarpio įmonės metinės veiklos ir saugumo užtikrinimo ataskaitas. Saugumo užtikrinimo ataskaitoje privalo būti duomenys apie pažeidžiamiesiems vartotojams sukauptus dujų kiekius (Prevencinių veiksmų plano 1, 2 ir 11 punktai);

75.6. pateikti informaciją Komisijai apie pagrindines sudarytų dujų tiekimo sutarčių sąlygas dujų tiekimo patikimumo (saugumo) stebėsenai atlikti (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 punktas);

75.7. įgyvendinti Nacionalinį gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo planą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 punktas).

76. Nebuitinių dujų vartotojų (suvartojančių daugiau kaip 208 kWh (20 tūkst. m³) dujų per metus) pagrindinės funkcijos įgyvendinant Prevencinių veiksmų planą:

76.1. bendradarbiauti su Energetikos ministerija, Komisija ir kitais dujų rinkos dalyviais rengiant dujų tiekimo sutrikimų rizikos vertinimą, rengiant ir įgyvendinant Prevencinių veiksmų planą ir Nacionalinį gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo planą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 ir 10 punktai);

76.2. nebuitiniai vartotojai (energetikos įmonės) turi parengti ir pateikti savivaldybėms, kurių teritorijoje jos įsikūrusios, parengties ekstremaliai energetikos padėčiai planus (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 1, 7 ir 12 punktai);

76.3. teisės aktų tvarka paskelbus ekstremaliąją energetikos padėtį dujų sektoriuje, vykdyti perdavimo, SGD terminalo ir (ar) skirstymo sistemos operatorių nurodymus;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

76.4. įgyvendinti Nacionalinį gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo planą (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 2 punktas);

76.5. nebuitiniai vartotojai, kurie naudoja dujas energijai gaminti, kai ta energija parduodama ar naudojama visuomeniniams ar gyventojų poreikiams tenkinti, ir neturi techninių galimybių pakeisti dujų kitais energijos ištekliais ar galimybių kaupti kitų energijos išteklių rezervines atsargas, privalo patys laikyti dujų atsargas saugykloje arba sudaryti dujų atsargų laikymo sutartį su dujų tiekimo įmone, turinčia dujų atsargų (Prevencinių veiksmų plano 1 priedo 1, 2, 6 ir 12 punktai).

VI SKYRIUS

INFORMACIJA APIE VIEŠUOSIUS INTERESUS ATITINKANČIUS IPAREIGOJIMUS, SUSIJUSIUS SU DUJŲ TIEKIMO SAUGUMU

77. Gamtinių dujų įstatymo 39 straipsnio 3 dalis nustato įpareigojimus skirstymo sistemų operatoriams teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, t. y. užtikrinti garantinį tiekimą pažeidžiamiesiems vartotojams. Garantinis tiekimas vykdomas Gamtinių dujų tiekimo ir vartojimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 1-248, nustatyta tvarka.

78. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo 11 straipsnio 1–3 ir 9 dalimis ir Vyriausybės 2012 m. lapkričio 7 d. nutarimu Nr. 1354 patvirtinu Gamtinių dujų tiekimo diversifikavimo tvarkos aprašu, valstybės reguliuojamai elektros energijos ir (ar) šilumos energijos gamybai užtikrinti pirmumo tvarka privalo būti tiekiamos per SGD terminalą įvežtos dujos.

79. Gamtinių dujų įstatymo 46 straipsnio 1 dalis nustato viešuosius interesus atitinkančius įpareigojimus, susijusius su dujų tiekimo saugumu. Dujų įmonės privalo būti nuolat pasirengusios veikti galimo dujų tiekimo sutrikimo atveju ir įgyvendinti Prevencinių veiksmų planą dujų tiekimo patikimumui ir techninei dujų sistemų saugai užtikrinti. Dujų tiekimo sutrikimo atveju ar sumažėjus dujų tiekimui, kilus grėsmei sistemų saugumui, įvykus avarijai, iškilus grėsmei žmonių sveikatai ar saugumui, dujų įmonės privalo įgyvendinti Nacionalinį gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo planą ir nedelsdamos imtis visų pagrįstų priemonių dujų tiekimo patikimumui ir techninei dujų sistemų saugai užtikrinti. Šios priemonės turi būti pagrįstos ir proporcingos. Dujų įmonės apie taikomas prevencines ir ekstremaliųjų situacijų valdymo priemones praneša Energetikos ministerijai. Dujų tiekimo sutrikimo ar nutraukimo atveju vartotojams dujų tiekimą užtikrina dujų tiekimo įmonė, kuri tiekė dujas prieš dujų tiekimo apribojimą ar nutraukimą.

80. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių įstatymo 30 straipsnyje nustatyta, kad biudžų gamyba yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

81. Dujų įmonės rengdamos ir įgyvendindamos prevencines ir ekstremaliųjų situacijų valdymo priemones turi siekti, kad būtų kuo mažiau apribotas dujų tiekimas visiems vartotojams.

82. Asmenys, pažeidę Prevencinių veiksmų plano reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-325](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2015-01-02, i. k. 2015-00019

**TEISĖS AKTAI, Į KURIUOS PATEIKTOS NUORODOS NACIONALINIAME
GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO SAUGUMO UŽTIKRINIMO PREVENCINIŲ VEIKSMŲ
PLANE**

1. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas.
3. Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymas.
4. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas.
5. Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133.
6. Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 163.
7. Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliai energetikos padėčiai tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 12.
8. Gamtinių dujų perdavimo, skirstymo, laikymo, skystinimo, tiekimo ir rinkos operatoriaus licencijavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 27 d. nutarimu Nr. 1246.
9. 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinančiu Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005 (OL 2009 L 211, p. 36).
10. 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 994/2010 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinama Tarybos direktyva 2004/67/EB (OL 2010 L 295, p. 1).
11. Dujų įmonių metinių veiklos ir saugumo užtikrinimo ataskaitų teikimo aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2011 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. 1-92 „Dėl Dujų įmonių metinių veiklos ir saugumo užtikrinimo ataskaitų teikimo aprašo patvirtinimo“.
12. Energijos išteklių rezervinių atsargų sudarymo, tvarkymo, kaupimo ir naudojimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. 1-70 „Dėl Energijos išteklių rezervinių atsargų sudarymo, tvarkymo, kaupimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-325](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2015-01-02, i. k. 2015-00019

RIZIKOS VERTINIME NURODYTA INFORMACIJA APIE GALIMŲ RIZIKŲ VERTINIMĄ IR TRUMPO, VIDUTINIO BEI ILGALAIKIO PERIODO RIZIKŲ MATRICA

1 lentelė. Informacija apie galimų rizikų vertinimą

Rizikos, keliančios pavojų dujų tiekimo saugumui Rizikos apibūdinimas	Laikotarpis	Tikimybė	Poveikis	Rizikos kaina	Atsakingi dalyviai
1. Dujos į Lietuvą vamzdynais yra tiekiamos vienintele dujotiekio Minskas–Vilnius linija (techninio pobūdžio rizika).	Ilgą laikotarpį	Mažai tikėtina	Reikšmingas	Iki 0,3 mln. Eur / km	Perdavimo sistemos operatorius – AB „Amber Grid“
Rizika – jungtis eksploatuojama daugiau nei 20 metų ir jos patikimumas gali būti sumažėjęs dėl dalinio techninio nusidėvėjimo. Esami alternatyvūs tiekimo šaltiniai gali visiškai patenkinti šalies poreikius, esant gedimui šioje linijoje.					
2. Lietuvos dujų tiekimo sistema yra sujungta su Latvijos dujotiekių sistemos Panevėžio–Rygos atšaka, kurios pralaidumas užtikrina buitinių vartotojų aprūpinimą dujomis esant ekstremalioms situacijoms, kai netiekiamos dujos Vilnius–Minskas jungtimi arba iš SGD terminalo. Šia atšaka AB „Lietuvos dujų tiekimas“ gali gauti dujas iš Latvijos dujų saugyklos (techninio pobūdžio rizika).	Ilgą laikotarpį	Mažai tikėtina	Reikšmingas	Iki 0,3 mln. Eur / km	Perdavimo sistemos operatorius – AB „Amber Grid“
Rizika – jungtis eksploatuojama daugiau nei 20 metų ir jos patikimumas gali būti sumažėjęs dėl dalinio techninio nusidėvėjimo. Įvykus avarijai, AB „Lietuvos dujų tiekimas“ negalėtų pasinaudoti saugykloje laikomu dujų					

Rizikos, keliančios pavojų dujų tiekimo saugumui Rizikos apibūdinimas	Laikotarpis	Tikimybė	Poveikis	Rizikos kaina	Atsakingi dalyviai
kiekiu. Tai sumažintų tiekimo saugumą ir galimybę vartotojams patiekti mažesne kaina nupirktais ir saugykloje laikytas dujas. Esami alternatyvūs tiekimo šaltiniai gali visiškai patenkinti šalies poreikius, esant gedimui šioje linijoje.					
3. Dujos tiekiamos per SGD terminalą Klaipėdoje (techninio pobūdžio rizika). Rizika – per SGD terminalą yra tiekama didelė dalis Lietuvoje sunaudojamų dujų. Įvykus gedimui terminalo infrastruktūroje nebūtų galima pasinaudoti vienu iš dujų tiekimo į šalį šaltinių. Terminalas eksploatuojamas nuo 2014 m. pabaigos, periodiškai atliekami remonto darbai, todėl vertinama, kad terminalo veikimo ir panaudojimo patikimumas yra didelis. Esami alternatyvūs tiekimo šaltiniai gali visiškai patenkinti šalies poreikius, esant gedimui SGD terminale.	Ilgo laikotarpio	Mažai tikėtina	Reikšmingas	Nevertinama	SGD terminalo operatorius – AB „Klaipėdos nafta“
4. Didžioji dalis dujų į šalį tiekama trumpalaikių sutarčių pagrindu (rinkos rizika). Rizika – trumpalaikėmis sutartimis yra neužtikrintas dujų tiekimas vartotojams ilgesniam periodui, bet vartotojams trumpalaikės sutartys yra naudingos kol rinkoje vyrauja žemos energijos resursų kainos. Klaipėdoje veikiantis SGD terminalas užtikrina galimybę importuoti visą šaliai reikiamų dujų kiekį iš skirtingų šaltinių, taip pat dėl paskutiniu metu sumažėjusio eksportuojamų dujų kiekio AAB „Gazprom“ yra suinteresuota skatinti dujų eksportą.	Vidutinio laikotarpio	Mažai tikėtina	Reikšmingas	Nevertinama	Dujų tiekėjai
5. Dujų tiekimas gali būti pagrįstas ne vien komerciniais aspektais (geopolitinės aplinkos rizika). Rizika – dujų tiekimas gali būti panaudotas kaip geopolitinis įrankis dėl ne pačių geriausių Lietuvos santykių su Rusijos Federacija. Tačiau dujų tranzitas į	Vidutinio laikotarpio	Mažai tikėtina	Reikšmingas	Nevertinama	Vyriausybė, Seimas

Rizikos, keliančios pavojų dujų tiekimo saugumui Rizikos apibūdinimas	Laikotarpis	Tikimybė	Poveikis	Rizikos kaina	Atsakingi dalyviai
Kaliningrado sritį yra vykdomas per Lietuvos teritoriją ir kol nepastatytas SGD terminalas Kaliningrade, nėra jokių alternatyvių srities apsirūpinimo dujomis šaltinių. Todėl „Družba“ naftotiekio nebenaudojimo varianto pasikartojimas dujų sektoriuje mažai tikėtinas. Kaliningrado srityje esanti dujų saugykla gali sukaupti iki 120 mln. m ³ dujų. Tokio dujų kiekio gali pakakti Kaliningrado vartotojų iki 15 parų poreikių tenkinimui. Todėl dujų tiekimo kaip politinio instrumento taikymas galėtų būti tik trumpalaikė priemonė. Esami alternatyvūs tiekimo šaltiniai gali visiškai patenkinti šalies poreikius.					
6. Lietuvos kariai dalyvauja tarptautinėse karinėse operacijose (terorizmo rizika).	Trumpo laikotarpio	Retai pasitaikanti	Didelis	Iki 0,3 mln. Eur / km	Vyriausybė, Seimas
Rizika – galimi religinio terorizmo išpuoliai, kurių atveju, priklausomai nuo pasirinktos išpuolio vietos, būtų sutrikdytas dujų tiekimas vartotojams.					
7. Stichinės nelaimės (stichinių nelaimių rizika).	Trumpo laikotarpio	Mažai tikėtina	Reikšminga	Nevertinama	Perdavimo sistemos operatorius – AB „Amber Grid“, skirstymo sistemų operatoriai, SGD terminalo operatorius – AB „Klaipėdos nafta“
Rizika – netipiniai gamtos reiškiniai gali kelti pavojų infrastruktūrai. Esami alternatyvūs tiekimo šaltiniai gali visiškai patenkinti šalies poreikius, esant trumpalaikėms nepalankioms sąlygoms eksploatuoti SGD terminalą.					
8. Kitos rizikos.	Trumpo laikotarpio	Mažai tikėtina	Nereikšminga	Nevertinama	Vyriausybė, perdavimo sistemos operatorius – AB „Amber Grid“
Rizika – laiku nerealizuoti infrastruktūros plėtros projektai (jungtis su Lenkija, jungties su Latvija plėtra), neužtikrins patikimo dujų tiekimo vartotojams. Esami alternatyvūs tiekimo šaltiniai gali visiškai patenkinti šalies poreikius.					
Rizikos, keliančios pavojų (asmenims, turtui, ekonomikai)	Laikotarpis	Tikimybė	Poveikis	Rizikos kaina	Atsakingi dalyviai

Rizikos, keliančios pavojų dujų tiekimo saugumui Rizikos apibūdinimas	Laikotarpis	Tikimybė	Poveikis	Rizikos kaina	Atsakingi dalyviai
saugumui dėl dujų tiekimo sutrikimų Rizikos apibūdinimas				Eur	
8.1. Centralizuotai tiekama šiluma aprūpinama iki 60 proc. bendro gyvenamojo fondo Lietuvoje. Šilumos tiekimo sektoriaus balanse dujos užima iki 47 proc. Ateinančių 5 metų laikotarpiu numatomas esamos vartotojų struktūros išlaikymas. Dujų dalis CŠT sektoriaus balanse gali sumažėti iki 34 proc. dėl įgyvendinamų ir planuojamų atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo projektų.	Trumpo laikotarpio	Mažai tikėtina	Juntama	2,87 mln. Eur	Perdavimo sistemos operatorius – AB „Amber Grid“, skirstymo sistemų operatoriai, dujų tiekėjai
Rizika – nutrūkus dujų tiekimui, CŠT sektoriaus įmonės turėtų naudoti brangesnį kurą šilumos gamybai ir sumažėtų šio tipo paslaugų prieinamumas vartotojams.					
8.2. Individualiai tiekama šiluma aprūpinama iki 40 proc. bendro gyvenamojo fondo Lietuvoje. Namų ūkiuose sunaudojamo kuro balanse dujos sudaro iki 8,6 proc.	Trumpo laikotarpio	Mažai tikėtina	Juntama	6,1 mln. Eur	Perdavimo sistemos operatorius – AB „Amber Grid“, skirstymo sistemų operatoriai, dujų tiekėjai
Rizika – nutrūkus dujų tiekimui, namų ūkiai turės naudoti elektrą apsirūpinimui šiluma ir karštu vandeniu.					
8.3. Šalyje gaminamos elektros energijos gamybos sektoriuje daugiausia naudojamos galios rezervui užtikrinti arba aukštų elektros kainų biržoje metu.	Trumpo laikotarpio	Mažai tikėtina	Nereikšmingas	Nevertinama	Perdavimo sistemos operatorius – AB „Amber Grid“, skirstymo sistemos operatoriai, dujų tiekėjai
Rizika – nutrūkus dujų tiekimui, padidėtų kito kuro sunaudojimas elektros gamybai arba padidėtų importuojamos elektros energijos kiekis.					
8.4. Lietuvos pramonės, žemės ūkio ir paslaugų sektoriuose sunaudojamo kuro balanse dujos sudaro iki 24 proc.	Trumpo laikotarpio	Mažai tikėtina	Reikšmingas	Nevertinama	Perdavimo sistemos operatorius – AB „Amber Grid“, skirstymo sistemų operatoriai, dujų tiekėjai
Rizika – nutrūkus dujų tiekimui, pramonės, žemės ūkio ir paslaugų sektoriai turės naudoti elektrą ar brangesnį kurą gamybai, apsirūpinimui šiluma ir karštu vandeniu.					

Rizikos, keliančios pavojų dujų tiekimo saugumui Rizikos apibūdinimas	Laikotarpis	Tikimybė	Poveikis	Rizikos kaina	Atsakingi dalyviai
8.5. Augant dujų kainoms ir mažėjant dujų suvartojimui šalyje, šio kuro prieinamumas vartotojams sumažėtų, nes vartotojams tektų vis didesni sistemų išlaikymo ir priežiūros pastovieji kaštai.	Trumpo laikotarpio	Mažai tikėtina	Juntama	Nevertinama	Perdavimo sistemos operatorius – AB „Amber Grid“, skirstymo sistemų operatoriai, dujų tiekėjai
Rizika – pradėjus augti dujų kainoms ir mažėjant vartojimui, šio kuro prieinamumas vartotojams sumažėtų.					

2 lentelė. Gamtinių dujų tiekimo į Lietuvą rizikų matrica

	Poveikis					
Tikrai tikėtinas						Tikimybė
Tikėtinas						
Galimas		Su rinka susijusios				
Mažai tikėtinas	Kitos	Techninio pobūdžio, Stichinės nelaimės, Geopolitinės				
Retai pasitaikantis				Terorizmas		
	Nereikšmingas	Reikšmingas	Sunkus	Didelis	Katastrofiškas	

Pastabos:

1. Rizikų, turinčių įtaką dujų tiekimui, tarpusavio sąveikos įvertinimas atliekamas pateikiant rizikų vertinimo rezultatus rizikų matricos lentelėje, kurioje rizikos surašomos pagal jų tikimybę ir galimas pasekmes. Pagal šių ašių susikirtimą gaunama tikimybės ir poveikio kombinacija, kuri įvertina atskirų rizikų reikšmingumą.

2. Dauguma įvertintų rizikų priskiriama prie mažo ir vidutinio sunkumo rizikų ir nei viena rizika nepriskirta prie katastrofiško poveikio rizikų. Atskiros įvertintos rizikos neturi tarpusavio sąryšio, todėl kelių rizikų kombinacija yra mažai tikėtina ir nedidina bendro šalies apsirūpinimo dujomis rizikingumo.

3. Pradėjus eksploatuoti SDG terminalą Klaipėdoje, į šalį galima tiekti dujas iš alternatyvių šaltinių. Todėl dujų tiekimo rizikos smarkai sumažėja, ypač susijusios su geopolitiniais veiksniais. Alternatyvus dujų tiekimas taip pat sumažina apsirūpinimo dujomis riziką dėl techninio pobūdžio gedimų.

4. Didžiausia numatoma rizika yra susijusi su dujų tiekimo, kaip geopolitinio instrumento taikymu. Dėl Kaliningrado srityje įrengtos dujų saugyklos šis Rusijos regionas iki 15 dienų galėtų tenkinti vartotojų poreikius be importuojamų dujų. Todėl ši rizika nors ir būtų trumpalaikė, bet jos įvykimas galimas.

5. Daugiausia techninių, su rinka ir geopolitine aplinka susijusių rizikų tikimybę ir poveikį mažina SGD terminalas Klaipėdoje, kuris suteikia galimybę apsirūpinti dujomis iš alternatyvių šaltinių.

3 lentelė. Rizikų tarpusavio sąveikos vertinimas

Rizikos	Rizikų sąveika					Tikimybė ir poveikis
	Techninio pobūdžio	Geopolitinės aplinkos	Terorizmo	Su rinka susijusios	Kitos	
Techninio pobūdžio	x					Tikimybė, kad vienu metu skirtinguose tiekimo taškuose atsitiks techninio pobūdžio gedimai yra maža, nes dujų tiekimo infrastruktūra yra nesusijusi, taikomi skirtingi aptarnavimo ir priežiūros metodai bei režimai. Poveikis būtų didelis, nes įvykus techniniams gedimams Vilnius-Minskas linijoje ir SGD terminale, nebūtų užtikrinamas pakankamas dujų tiekimas į šalį didžiausių poreikių metu.
Techninio pobūdžio		x				Tikimybė maža, nes geopolitinės rizikos galimos tik vamzdynais tiekiamoms gamtinėms dujoms. Techninio pobūdžio rizikos neįtakoja geopolitinių dujų tiekimo rizikų ir atvirkščiai. Poveikis būtų didelis, jei geopolitinėmis priežastimis nutraukus dujų tiekimą vamzdynais būtų ir techninių gedimų SGD terminale. Tuomet nebūtų užtikrinamas pakankamas gamtinių dujų tiekimas į šalį didžiausių poreikių metu.

Rizikos	Rizikų sąveika					Tikimybė ir poveikis
	Techninio pobūdžio	Geopolitinės aplinkos	Terorizmo	Su rinka susijusios	Kitos	
Techninio pobūdžio			x			Tikimybė maža, nes abiejų rizikų atskirai paimtos tikimybės yra nedidelės. Techninio pobūdžio rizikos neįtakoja terorizmo rizikų ir atvirkščiai. Poveikis būtų didelis, nes nebūtų užtikrinamas pakankamas dujų tiekimas į šalį didžiausių poreikių metu.
Techninio pobūdžio				x		Tikimybė maža, nes abiejų rizikų atskirai paimtos tikimybės yra nedidelės. Techninio pobūdžio rizikos neįtakoja su rinka susijusių rizikų ir atvirkščiai. Esami alternatyvūs tiekimo šaltiniai gali visiškai patenkinti šalies poreikius
Techninio pobūdžio					x	Tikimybė maža, nes rizikas įtakojantys veiksniai yra nesusiję. Poveikis nereikšmingas, nes esami alternatyvūs tiekimo šaltiniai gali visiškai patenkinti šalies poreikius.
Techninio pobūdžio		x	x			Tikimybė rizikų derinio maža, nes įvertinta, kad geopolitinės ir terorizmo rizikos kyla iš skirtingų šaltinių. Poveikis būtų reikšmingas tik tuomet, jei rizikos įtakotų dujų tiekimą iš skirtingų šaltinių.
Techninio pobūdžio		x		x		Poveikis nereikšmingas, nes esami alternatyvūs tiekimo šaltiniai gali visiškai patenkinti šalies poreikius.
Techninio pobūdžio		x			x	Tikimybė maža, nes rizikas įtakojantys veiksniai nesusiję. Poveikis nereikšmingas, nes esami alternatyvūs tiekimo šaltiniai gali visiškai patenkinti šalies poreikius.
Techninio pobūdžio		x	x	x		Tikimybė maža, nes rizikas įtakojantys veiksniai nesusiję. Poveikis nereikšmingas, nes esami alternatyvūs tiekimo šaltiniai gali visiškai patenkinti šalies poreikius.
Techninio pobūdžio		x	x	x	x	Tikimybė maža, nes rizikas įtakojantys veiksniai nesusiję. Poveikis nereikšmingas, nes esami alternatyvūs tiekimo šaltiniai gali visiškai patenkinti šalies poreikius.

Pastaba. Rizikų, turinčių įtaką dujų tiekimui, tarpusavio sąveikos tikimybė maža, nes rizikas įtakoiantys veiksniai nesusiję. Visos galimos rizikos turi būti susijusios su dujų tiekimu iš vienos šalies ir taip pat techninėmis rizikomis turi būti paveiktas dujų tiekimas per SGD terminalą. Tokia rizikų sąveika būtų galima tik smarkiai pablogėjus geopolitinei situacijai regione.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-325](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2015-01-02, i. k. 2015-00019

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

SUVESTINĖ INFORMACIJA APIE ĮGYVENDINAMUS IR PLANUOJAMUS ĮGYVENDINTI DUJŲ INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS PROJEKTUS

1 lentelė. Dujų infrastruktūros plėtros projektų sąrašas

Nr.	Priemonės pavadinimas	Trumpas priemonės aprašymas	Atsakingas vykdytojas	Terminas	Pastaba
1.	Dujotiekių jungtis tarp Lenkijos ir Lietuvos (GIPL)	Šiuo projektu siekiama integruoti Rytų Baltijos šalių ir Suomijos (jeigu būtų pastatyta jungtis tarp Estijos ir Suomijos) dujų rinkas į bendrą Europos Sąjungos dujų rinką, diversifikuoti dujų tiekimo šaltinius ir padidinti dujų tiekimo saugumą.	AB „Amber Grid“ ir Lenkijos perdavimo sistemos operatorius GAZ-SYSTEM S. A.	2020–2021 m.	Projektas įtrauktas į BEMIP G99, įgyvendina Energetikos strategiją (81 punktas)
2.	Dujotiekių jungties tarp Lietuvos ir Latvijos pajėgumų padidinimas (reversinė jungtis)	Projekto tikslas – padidinti dujotiekių jungties tarp Latvijos ir Lietuvos pajėgumus, užtikrinti gamtinių dujų tiekimo saugumą ir patikimumą, efektyvesnę infrastruktūros panaudojimą bei sudaryti prielaidas didesnei Baltijos šalių dujų rinkų integracijai. Šis projektas taip pat sudarytų geresnes sąlygas naudotis Latvijos Inčiukalnio požemine dujų saugykla Lietuvos, o ateityje ir Lenkijos dujų rinkos dalyviams. Galutinis sprendimas dėl projekto įgyvendinimo apimties ir terminų turėtų būti priimtas, įvertinus dujų regioninės rinkos formavimo perspektyvas bei atsižvelgiant į tai, kurie dujų tiekimą	AB „Amber Grid“	2020 m.	Projektas įtrauktas į BEMIP G102

Nr.	Priemonės pavadinimas	Trumpas priemonės aprašymas	Atsakingas vykdytojas	Terminas	Pastaba
		diversifikuojantys investiciniai projektai bus įgyvendinami regione.			
3.	Požeminė gamtinių dujų saugykla Syderiuose	Šiuo metu užbaigti II etapo Syderių geologinės struktūros tyrimai (gręžinių gręžimas ir tyrimai). Tyrimai leido patikslinti Syderių geologinės struktūros ribas, taip pat išsiaiškinti rezervuaro, kuriame būtų kaupiamos dujos, bei apsauginio sluoksnio charakteristikas ir parodė, kad Syderių struktūra geologiškai yra tinkama požeminiam gamtinių dujų saugojimui. Struktūros rezervuare gali būti sutalpinama 500 mln. m ³ darbinio kiekio gamtinių dujų (18,5 proc. 2013 m. Lietuvos metinio dujų suvartojimo). Finansiškai perspektyvus yra tik regioninio projekto įgyvendinimas, užsitikrinant dalinę ES finansinę paramą infrastruktūros įrengimui panaudojant Europos infrastruktūros tinklų priemonės fondo lėšas bei dalį saugyklos tūrio panaudojant Lenkijos Respublikos dujų saugojimo poreikiams tenkinti. Šios alternatyvos įgyvendinimui būtina funkcionuojanti dujotiekių jungtis tarp Lietuvos ir Lenkijos (GIPL).	Lietuvos energija, UAB	2017 m. (planuojama priimti sprendimą ar įgyvendinti šį projektą)	Projektas įtrauktas į BEMIP, įgyvendina Energetikos strategiją (82 punktas)

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-325](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2015-01-02, i. k. 2015-00019

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

INFORMACIJA APIE TIEKIMO ĮMONIŲ SUKAUPTĄ DUJŲ KIEKĮ PAŽEIDŽIAMIES VARTOTOJAMS

1 lentelė. Dujų įmonių kaupiami (sukaupti) dujų kiekiai pažeidžiamies vartotojams (2015 m. rugsėjo 1 d.)

Tiekimo įmonės pavadinimas	Pažeidžiamų vartotojų skaičius, vnt.		Kokiu būdu ir kur laikomos sukauptos dujos	Pastabos
UAB „Lietuvos dujų tiekimas“	Buitiniai vartotojai	559377	Inčiukalnio PGDS (Latvija)	Saugykloje saugoma 277600 MWh (26,7 mln. m ³) dujų
	Nebuitiniai vartotojai	5623	Inčiukalnio PGDS (Latvija)	Saugykloje saugoma 56144 MWh (5,4 mln. m ³) dujų
UAB „Intergas“	Buitiniai vartotojai	63	Magistralinio dujotiekio Akmenė–Mažeikiai atkarpoje	Magistraliniame dujotiekyje laikoma 156 MWh (15 tūkst. m ³) dujų
	Nebuitiniai vartotojai	14	Magistralinio dujotiekio	Magistraliniame dujotiekyje laikoma 260 MWh (25 tūkst. m ³) dujų
UAB „Fortum Heat Lietuva“	Buitiniai vartotojai	2	UAB „Fortum Heat Lietuva“ dujotiekyje	Dujotiekyje laikoma 19 MWh (1,8 tūkst. m ³) dujų
	Nebuitiniai vartotojai	14	Pagal sudarytą sutartį su UAB „Lietuvos dujų tiekimas“	Saugykloje saugoma 120 MWh (11,56 tūkst. m ³) dujų
UAB „Druskininkų dujos“	Buitiniai vartotojai	2675	Nėra sukaupta dujų ²	UAB „Druskininkų dujos“ veiklą vykdė iki 2016 m. lapkričio 1 d.
	Nebuitiniai vartotojai	8	Nėra sukaupta dujų	
AB agrofirma „Josvainiai“	Buitiniai vartotojai	151	AB agrofirmos „Josvainiai“ dujotiekyje	Dujotiekyje laikoma 43 MWh (4,1 tūkst. m ³) dujų

Tiekimo įmonės pavadinimas	Pažeidžiamų vartotojų skaičius, vnt.		Kokiu būdu ir kur laikomos sukauptos dujos	Pastabos
	Nebuitiniai vartotojai	5	AB agrofimos „Josvainiai“ dujotiekyje	Dujotiekyje laikoma 8 MWh (0,75 tūkst. m ³) dujų
AB „Achema“	Buitiniai vartotojai	-	-	-
	Nebuitiniai vartotojai	1	AB „Achema“ dujotiekyje	Dujotiekyje laikoma 125 MWh (12 tūkst. m ³) dujų

Pastabos:

1. Nebuitiniai vartotojai, kurie suvartoja iki 208 kWh (20 000 m³) dujų per metus;
2. Druskininkų gamtinių dujų skirstymo sistema yra geografiškai izoliuota: ši sistema nėra sujungta su Lietuvos dujų sistema, taip pat nėra sujungta ir su kitos ES valstybės narės dujų sistemomis. Druskininkų gamtinių dujų skirstymo sistemos sujungimui su Lietuvos dujų sistema reikalingos didelės investicijos. 2016 m. liepos 20 d. Vyriausybė priėmė nutarimą Nr. 744 „Dėl suskystintų gamtinių dujų pakartotinio dujinimo įrenginio įrengimo Druskininkų savivaldybės vartotojų poreikiams tenkinti“ ir įgyvendinus šį projektą būtų užtikrintas alternatyvus dujų tiekimas Druskininkų regiono visiems vartotojams.

2 lentelė. Pažeidžiamų vartotojų skaičius ir metinis dujų suvartojimas

Vartotojų grupė	Vartotojų skaičius	Gamtinių dujų suvartojimas, MWh / metus	Vartotojų grupės suvartojamų gamtinių dujų dalis nuo galutinio dujų suvartojimo, proc.
Pažeidžiami 1 grupės vartotojai	562266	1585239	29,39
Pažeidžiami 2 grupės vartotojai	5684	246138	4,56

Pastaba. Pažeidžiamų vartotojų grupės apibrėžtos Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių apraše, patvirtintame Vyriausybės 2008 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 163 „Dėl Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių aprašo patvirtinimo“.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-325](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2015-01-02, i. k. 2015-00019

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos energetikos
ministro 2012 m. lapkričio 28 d.
įsakymu Nr. 1-241
Lietuvos Respublikos energetikos
ministro 2014 m. gruodžio 30 d.
įsakymu Nr. 1-325 redakcija)

NACIONALINIS GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinis gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo planas (toliau – Ekstremaliųjų situacijų valdymo planas) nustato:

1.1. pagal 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 994/2010 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinama Tarybos direktyva 2004/67/EB (OL 2010 L 295, p. 1), (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 994/2010) 10 straipsnio 3 dalyje nustatytus kriterijus tris krizės lygius: išankstinio įspėjimo lygį (išankstinis įspėjimas), pavojaus lygį (pavojus) ir ekstremalių lygį (ekstremalioji situacija);

1.2. valstybės institucijų, gamtinių dujų (toliau – dujos) įmonių, nebutinių vartotojų pagrindines funkcijas įgyvendinant Ekstremaliųjų situacijų valdymo planą;

1.3. priemones ir veiksmus, kurių reikia imtis siekiant sumažinti galimą dujų tiekimo sutrikimo poveikį nebutiniams vartotojams, naudojantiems dujas elektros ir šilumos energijai gaminti;

1.4. išsamias procedūras ir priemones, kurių reikia laikytis kiekvieno krizės lygio atveju, taip pat informacijos perdavimo schemas;

1.5. dujų įmonę, atsakingą už veiksmų koordinavimą esant ekstremaliai situacijai dujų sektoriuje (ekstremalus lygis);

1.6. rinka pagrįstų priemonių indėlį sprendžiant pavojaus lygio situaciją dujų sektoriuje ir mažinant ekstremalaus lygio situacijos padarinius;

1.7. ne rinka pagrįstų priemonių, kurios bus įgyvendinamos susidarius ekstremalaus lygio situacijai dujų sektoriuje, indėlį;

1.8. būtinybę taikyti ne rinka pagrįstas priemones siekiant įveikti susidariusią ekstremaliąją situaciją, įvertinant jų poveikį ir apibrėžiant jų įgyvendinimo procedūras;

1.9. naudojamus bendradarbiavimo su kitomis valstybėmis narėmis mechanizmus kiekvieno krizės lygio atveju;

1.10. dujų įmonėms pareigą teikti informaciją pavojaus ir ekstremalios situacijos atveju;

1.11. iš anksto nustatytų veiksmų, kurių reikia imtis, kad būtų užtikrintas dujų tiekimas susidarius ekstremaliajai situacijai, sąrašą.

2. Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano pagrindinis tikslas yra užtikrinti dujų tiekimo saugumą Lietuvos Respublikoje ir jį taikomas galimoms ekstremaliosioms situacijoms dujų sektoriuje valdyti.

3. Ekstremaliųjų situacijų valdymo plane įtvirtinti šie principai:

3.1. ne rinka pagrįstos priemonės turi būti taikomos tik tada, kai vien tik rinka pagrįstomis priemonėmis nebeįmanoma toliau užtikrinti dujų tiekimo vartotojams, ypač pažeidžiamiesiems vartotojams;

3.2. neturi būti taikoma jokių priemonių, kurios nepagrįstai apribotų dujų tiekimą vidaus rinkoje bet kuriuo metu;

3.3. taikomos priemonės neturi kelti pavojaus dujų tiekimo saugumui kitose valstybės narėse;

3.4. tarpvalstybinė prieiga prie dujų perdavimo sistemos turi būti išlaikyta kiek techniškai ir saugiai įmanoma ekstremaliosios situacijos atveju.

4. Ekstremaliųjų situacijų valdymo planas įgyvendina Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (toliau – Energetikos įstatymas) 33 straipsnio, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų (toliau – Gamtinių dujų įstatymas) 45–48 straipsnių ir Reglamento (ES) Nr. 994/2010 reikalavimus.

5. Planas taikomas pagal Energetikos ir Gamtinių dujų įstatymuose apibrėžtą kompetenciją valstybės institucijoms, dujų įmonėms, nebuitiniams dujų vartotojams ir kitoms energetikos įmonėms, naudojančioms dujas.

6. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija) yra kompetentinga institucija, atsakinga už dujų tiekimo saugumą užtikrinančių priemonių įgyvendinimą Lietuvoje (Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 2 punktas).

7. AB „Amber Grid“ teisės aktų nustatyta tvarka (Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 2 ir 8 punktai) turi išduotą licenciją vykdyti perdavimo sistemos operatoriaus funkcijas Lietuvoje. Vadovaudamasis Reglamento (ES) Nr. 994/2010 nuostatomis perdavimo sistemos operatorius vykdo Reglamente (ES) Nr. 994/2010 numatyto krizės valdytojo (toliau – krizės valdytojas arba PSO) funkcijas ir yra atsakingas už praktinį ir operatyvinių dujų tiekimo valdymą (veiksmų koordinavimą) ekstremaliosios situacijos dujų sektoriuje metu.

8. Plane vartojamos sąvokos atitinka Energetikos įstatyme, Gamtinių dujų įstatyme, Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme, Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 163, ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

II SKYRIUS KRIZĖS LYGIAI

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

9. Reglamento (ES) Nr. 994/2010) 10 straipsnio 3 dalyje sprendžiant dujų tiekimo krizę nustatyti trys galimi krizės lygiai:

9.1. išankstinio įspėjimo lygis (toliau – išankstinis įspėjimas);

9.2. pavojaus lygis (toliau – pavojus);

9.3. ekstremalus lygis (toliau – ekstremalioji situacija).

10. Energetikos ministerijai arba Vyriausybei paskelbus bet kurią Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 9 punkte nurodytą dujų tiekimo krizės lygį, Energetikos ministerija apie tai privalo nedelsiant informuoti Europos Komisiją ir pateikti jai visą reikiamą informaciją, ypač apie tai kokių veiksmų numatoma imtis krizei valdyti.

ANTRASIS SKIRSNIS IŠANKSTINIS ĮSPĖJIMAS

11. Išankstinis įspėjimas skelbiamas, kai yra konkreti, pagrįsta ir patikima informacija, kad gali įvykti įvykis, dėl kurio Lietuvoje gali labai pablogėti dujų tiekimo padėtis ir dėl kurio gali kilti pavojaus arba ekstremalaus lygio krizė. Pvz., tai galėtų būti susiję su Lietuvos, Baltarusijos arba Latvijos dujų tiekimo infrastruktūros techninėmis problemomis ir tai turėtų didelį poveikį saugiam dujų tiekimui Lietuvoje.

12. Išankstinį įspėjimą gali paskelbti Energetikos ministerija, remdamasi vienu ar keliais žemiau išvardintais atvejais:

12.1. dujų perdavimo sistemos operatoriaus pateikta informacija Energetikos ministerijai, kuri, Energetikos ministerijos nuomone, gali būti priežastimi skelbti krizės išankstinio įspėjimo lygį;

12.2. Europos Komisijos Dujų koordinavimo grupės pareiškimas (deklaracija) apie galimas grėsmes energijos (įskaitant ir dujas) tiekimo saugumui Europos Sąjungoje, kuris, Energetikos ministerijos nuomone, gali būti priežastimi skelbti krizės išankstinio įspėjimo lygį;

12.3. Valstybinės kainų ir energetikos komisijos (toliau – Komisija) pateikta informacija Energetikos ministerijai, kuri, Energetikos ministerijos nuomone, gali būti priežastimi skelbti krizės išankstinio įspėjimo lygį;

12.4. elektros energijos biržos operatoriaus ir (ar) perdavimo sistemos operatoriaus informacija Energetikos ministerijai apie galimas grėsmes elektros energijos tiekimo saugumui Lietuvoje, kuri, Energetikos ministerijos nuomone, gali būti priežastimi skelbti krizės išankstinio įspėjimo lygį;

12.5. bet kuris kitas scenarijus, kuris, Energetikos ministerijos nuomone, gali būti priežastimi skelbti krizės išankstinio įspėjimo lygį.

TREČIASIS SKIRSNIS PAVOJUS

13. Pavojus skelbiamas, kai sutrinka dujų tiekimas arba atsiranda išskirtinai didelė dujų paklausa, dėl kurio labai pablogėja dujų tiekimo padėtis, tačiau dujų rinka dar yra pajėgi išspręsti šį sutrikimo arba poreikio klausimą nesiiimant ne rinkos priemonių. Savo esme tai panašu į krizės išankstinio įspėjimo lygį (situacijos dujų sektoriuje paaštrėjimas), tačiau turintis daug didesnę poveikį saugiam dujų tiekimui Lietuvoje. Pvz., šiame krizės lygyje rinkai poveikį gali įtakoti aukštos dujų kainos, bet rinka yra pajėgi susidoroti su šiuo iššūkiu.

14. Pavojų gali paskelbti Energetikos ministerija, remdamasi vienu ar keliais žemiau išvardintais atvejais:

14.1. dujų perdavimo sistemos operatoriaus pateikta informacija Energetikos ministerijai, kuri, Energetikos ministerijos nuomone, gali būti priežastimi skelbti krizės pavojaus lygį;

14.2. Europos Komisijos Dujų koordinavimo grupės pareiškimas (deklaracija) apie galimas grėsmes energijos (įskaitant ir dujas) tiekimo saugumui Europos Sąjungoje, kuris, Energetikos ministerijos nuomone, gali būti priežastimi skelbti krizės pavojaus lygį;

14.3. Komisijos pateikta informacija Energetikos ministerijai, kuri, Energetikos ministerijos nuomone, gali būti priežastimi skelbti krizės pavojaus lygį;

14.4. elektros energijos biržos operatoriaus ir (ar) perdavimo sistemos operatoriaus informacija Energetikos ministerijai apie galimas grėsmes elektros energijos tiekimo saugumui Lietuvoje, kuri, Energetikos ministerijos nuomone, gali būti priežastimi skelbti krizės pavojaus lygį;

14.5. bet kuris kitas scenarijus, kuris, Energetikos ministerijos nuomone, gali būti priežastimi skelbti krizės pavojaus lygį.

KETVIRTASIS SKIRSNIS EKSTREMALIOJI SITUACIJA

15. Ekstremalioji situacija skelbiama, kai atsiranda išskirtinai didelis dujų poreikis, labai sutrinka dujų tiekimas arba kitokiu būdu labai pablogėja tiekimo padėtis, ir visos atitinkamos rinkos priemonės yra įgyvendintos, tačiau dujų tiekimo nepakanka likusiam dujų poreikiui patenkinti, todėl turi būti pradedamos naudoti ne rinkos priemonės, ypač siekiant užtikrinti dujų tiekimą pažeidžiamiems vartotojams.

16. Energetikos ministerija, remdamasi vienu ar keliais žemiau išvardintais atvejais, teisės aktų nustatyta tvarka (Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 1 ir 2 punktai) inicijuoja Vyriausybės nutarimo projekto parengimą dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos dujų sektoriuje paskelbimo:

16.1. krizės valdytojo pateikta informacija Energetikos ministerijai, kuri, Energetikos ministerijos nuomone, gali būti priežastimi skelbti krizės ekstremalų lygį;

16.2. Europos Komisijos Dujų koordinavimo grupės pareiškimu (deklaracija) apie galimas grėsmes energijos (įskaitant ir dujas) tiekimo saugumui Europos Sąjungoje, kuris, Energetikos ministerijos nuomone, gali būti priežastimi skelbti krizės ekstremalų lygį;

16.3. Komisijos pateikta informacija Energetikos ministerijai, kuri, Energetikos ministerijos nuomone, gali būti priežastimi skelbti krizės ekstremalų lygį;

16.4. elektros energijos biržos operatoriaus ir (ar) perdavimo sistemos operatoriaus informacija Energetikos ministerijai apie galimas grėsmes elektros energijos tiekimo saugumui Lietuvoje, kuri, Energetikos ministerijos nuomone, gali būti priežastimi skelbti krizės ekstremalų lygį;

16.5. bet kuris kitas scenarijus, kuris, Energetikos ministerijos nuomone, gali būti priežastimi skelbti krizės ekstremalų lygį.

III SKYRIUS

IPAREIGOJIMAI VALSTYBĖS INSTITUCIJOMS, DUJŲ ĮMONĖMS IR KITIEMS DUJŲ RINKOS DALYVIAMS IR PROCEDŪROS BEI PRIEMONĖS TAIKOMOS KRIZĖS KIEKVIENO LYGIO ATVEJU

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

17. Šiame skyriuje nurodomi atitinkamai susiję dalyviai, jų funkcijos, procedūros bei priemonės krizės išankstinio įspėjimo, pavojaus ir ekstremalaus lygių metu.

18. Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 2 priede yra nurodyti dujų krizės valdymo proceso dalyviai ir jų pagrindinės funkcijos.

ANTRASIS SKIRSNIS IŠANKSTINIS ĮSPĖJIMAS

19. 1 lentelėje pateiktos bendrosios visų susijusių dalyvių funkcijos krizės išankstinio įspėjimo lygio metu.

1 lentelė. Dalyvių funkcijos – išankstinis įspėjimas

Dalyviai	Funkcijos
Energetikos ministerija	1. Nuspręsti, ar krizės išankstinio įspėjimo lygis turėtų būti paskelbtas Lietuvoje ir, jei būtina, jį paskelbti. 2. Pranešti krizės valdytojui, kad krizės išankstinio įspėjimo lygis yra paskelbtas ir, jei būtina, pateikti pagrindimą. 3. Pranešti Latvijos, Estijos ir Suomijos institucijoms, kad krizės išankstinio įspėjimo lygis yra paskelbtas ir prireikus pateikti pagrindimą. 4. Informuoti Europos Komisiją, kad krizės išankstinio įspėjimo lygis yra paskelbtas ir prireikus pateikti pagrindimą. 5. Pateikti atnaujintą informaciją krizės valdytojui, Latvijos, Estijos ir Suomijos institucijoms ir Europos Komisijai krizės išankstinio įspėjimo laikotarpiu. 6. Nuspręsti, ar atšaukti, išlaikyti ar pakeisti krizės išankstinio įspėjimo lygį į aukštesnį (pavojaus lygį).
Krizės valdytojas (PSO)	1. Pranešti dujų įmonėms, kad Energetikos ministerija paskelbė apie krizės išankstinio įspėjimo lygį Lietuvoje. 2. Pateikti Energetikos ministerijai atnaujintą informaciją apie situaciją tiekiant dujas.

	3. Pranešti dujų įmonėms, kad krizės išankstinio įspėjimo lygis pasibaigė (atšauktas).
Dujų tiekimo įmonės	1. Jei reikia, pranešti nebuitiniams vartotojams, suvartojantiems daugiau kaip 208 kWh (20 tūkst. m ³) dujų per metus, kad krizės išankstinio įspėjimo lygis yra paskelbtas.

Krizės išankstinio įspėjimo lygio procedūros

20. 1 etapas: Energetikos ministerija Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 12 punkte nustatytais atvejais paskelbia krizės išankstinio įspėjimo lygį.

21. 2 etapas: Energetikos ministerija informuoja krizės valdytoją, o šis atitinkamai dujų įmones (Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 13 punktas).

22. 3 etapas: krizės valdytojas pateikia atnaujintą informaciją apie situaciją tiekiant dujas Energetikos ministerijai (Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 13 punktas).

23. 4 etapas: Energetikos ministerija informuoja Europos Komisiją, ~~ir~~ Vyriausybės ekstremalių situacijų komisiją (toliau – VESK), Latvijos, Estijos ir Suomijos institucijas (Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 10 ir 13 punktai).

24. 5 etapas: Energetikos ministerija įvertina krizės valdytojo pateiktą ataskaitą apie dujų tiekimo situaciją ir nusprendžia pašalinti, išlaikyti arba padidinti krizės išankstinio įspėjimo lygį:

24.1. pašalinti: krizės išankstinio įspėjimo lygis pasibaigė ir krizės valdytojas apie tai praneša dujų įmonėms. Krizės valdytojas parengia krizės išankstinio lygio užbaigimo ataskaitą ir pateikia ją Energetikos ministerijai;

24.2. išlaikyti: krizės valdytojas reguliariai teikia Energetikos ministerijai atnaujintas ataskaitas apie dujų tiekimo situaciją. Po atnaujintos informacijos įvertinimo Energetikos ministerija gali priimti sprendimą ar pašalinti, ar padidinti krizės lygį;

24.3. plėtoti: Energetikos ministerija nusprendžia paskelbti krizės aukštesnį lygį (pavojaus lygį).

25. Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 3 priede pateikta krizės išankstinio įspėjimo atliekamų veiksmų (procedūrų) schema.

TREČIASIS SKIRSNIS PAVOJUS

26. 2 lentelėje pateiktos bendrosios visų susijusių dalyvių funkcijos krizės pavojaus lygio metu.

2 lentelė. Dalyvių funkcijos – pavojus

Dalyviai	Funkcijos
Energetikos ministerija	1. Nuspręsti, ar krizės pavojaus lygis turėtų būti paskelbtas Lietuvoje, ir jį prireikus paskelbti. 2. Pranešti krizės valdytojui, kad krizės pavojaus lygis yra paskelbtas, ir prireikus pateikti pagrindimą. 3. Pranešti Latvijos, Estijos ir Suomijos institucijoms, kad krizės pavojaus lygis yra paskelbtas, ir prireikus pateikti pagrindimą. 4. Informuoti Europos Komisiją, kad krizės pavojaus lygis yra paskelbtas, ir prireikus pateikti pagrindimą. 5. Pateikti atnaujintą informaciją krizės valdytojui, Latvijos, Estijos ir Suomijos institucijoms ir Europos Komisijai krizės pavojaus laikotarpiu. 6. Nuspręsti, ar atšaukti, išlaikyti ar pakeisti krizės pavojaus lygį į aukštesnį (ekstremalų lygį).

Krizės valdytojas (PSO)	1. Pranešti dujų įmonėms, kad Energetikos ministerija paskelbė apie krizės pavojaus lygį Lietuvoje. 2. Teikti Energetikos ministerijai atnaujintą informaciją apie situaciją tiekiant dujas. 3. Teikti dujų įmonėms atnaujintą informaciją apie situaciją tiekiant dujas. 4. Pranešti dujų įmonėms, kad krizės pavojaus lygis pasibaigė (atšauktas). 5. Parengti krizės pavojaus lygio užbaigimo ataskaitą ir pateikti Energetikos ministerijai.
Dujų tiekimo įmonės	1. Pranešti nebuitiniams vartotojams, suvartojantiems daugiau kaip 208 kWh (20 tūkst. m ³) dujų per metus, kad krizės pavojaus lygis yra paskelbtas. 2. Įgyvendinti rinkta pagrįstas paklausos priemones (jei tokių yra).

Krizės pavojaus lygio procedūros

27. 1 etapas: Energetikos ministerija Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 14 punkte nustatytais atvejais paskelbia krizės pavojaus lygį.

28. 2 etapas: Energetikos ministerija informuoja krizės valdytoją, o šis atitinkamai dujų įmones (Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 13 punktas).

29. 3 etapas: krizės valdytojas pateikia atnaujintą informaciją apie situaciją tiekiant dujas Energetikos ministerijai. Krizės valdytojas prireikus gali pateikti ir priemonių planą (Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 13 punktas).

30. 4 etapas: Energetikos ministerija peržiūri krizės valdytojo pateiktą ataskaitą apie situaciją tiekiant dujas, taip pat ir priemonių planą, jei toks planas pateiktas.

31. 5 etapas: Energetikos ministerija informuoja Europos Komisiją, VESK, Latvijos, Estijos ir Suomijos institucijas (Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 10 ir 13 punktai).

32. 6 etapas: krizės valdytojas stebi rinkta pagrįstų priemonių poveikį dujų tiekimo saugumui ir teikia Energetikos ministerijai atnaujintą ataskaitą apie dujų tiekimo situaciją (Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 13 punktas).

33. 7 etapas: Energetikos ministerija įvertina krizės valdytojo pateiktą ataskaitą apie dujų tiekimo situaciją ir nusprendžia pašalinti, išlaikyti arba padidinti krizės pavojaus lygį:

33.1. pašalinti: Energetikos ministerija praneša krizės valdytojui, kad krizės pavojaus lygis pasibaigė. Krizės valdytojas apie tai praneša dujų įmonėms. Krizių valdytojas parengia krizės pavojaus lygio užbaigimo ataskaitą ir pateikia ją Energetikos ministerijai;

33.2. išlaikyti: krizės valdytojas reguliariai teikia Energetikos ministerijai atnaujintas ataskaitas apie dujų tiekimo situaciją. Po atnaujintos informacijos įvertinimo Energetikos ministerija gali priimti sprendimą pašalinti ar padidinti krizės lygį;

33.3. plėtoti: Energetikos ministerija nusprendžia padidinti krizės lygį (iki ekstremalaus lygio). Šiuo atveju Energetikos ministerija rengia Vyriausybės nutarimo projektą dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos dujų sektoriuje paskelbimo ir teikia jį Vyriausybei.

34. Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 4 priede pateikta krizės pavojaus metu atliekamų veiksmų (procedūrų) schema.

KETVIRTASIS SKIRSNIS EKSTREMALIOJI SITUACIJA

35. 3 lentelėje pateiktos bendrosios visų susijusių dalyvių funkcijos krizės ekstremalaus lygio metu.

3 lentelė. Dalyvių funkcijos – ekstremalioji situacija

Dalyviai	Funkcijos
Energetikos ministerija	1. Nuspręsti, ar krizės ekstremalus lygis turėtų būti paskelbtas Lietuvoje, ir prireikus teisės aktų nustatyta tvarka inicijuoti Vyriausybės nutarimo projektą dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos dujų sektoriuje paskelbimo. 2. Pranešti krizės valdytojui, kad krizės ekstremalus lygis yra paskelbtas. 3. Pranešti Latvijos, Estijos ir Suomijos institucijoms ir Europos Komisijai, kad krizės ekstremalus lygis yra paskelbtas ir teikti Reglamento (ES) Nr. 994/2010 10 straipsnio 6 dalies nustatyta tvarka atnaujintą informaciją, kol problema bus išspręsta. 4. Prireikus dalyvauti VESK posėdžiuose. 5. Vadovaujantis Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 1 ir 5 punktuose nurodytais teisės aktais, rengti ir teikti VESK pasiūlymus dėl priemonių, užtikrinančių būtiną energijos ir dujų tiekimą esant ekstremaliajai situacijai. 6. Pranešti¹ Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui (toliau – PAGD) apie susidariusią valstybės lygio dujų tiekimo ekstremaliają situaciją, taip pat teikti viešąją informaciją visuomenei, jeigu Vyriausybė teisės aktų nustatyta tvarka tai įpareigojo vykdyti. 7. Teisės aktų nustatyta tvarka teikti siūlymus Vyriausybei dėl ekstremalaus krizės lygio atšaukimo arba išlaikymo. 8. Prireikus parengti galutinę ataskaitą.
Vyriausybė	1. Energetikos ministerijos teikimu skelbti krizės ekstremalų lygį (valstybės lygio ekstremaliają situaciją dujų sektoriuje). 2. Prireikus sušaukti VESK posėdį. 3. Paskirti valstybės lygio ekstremaliosios situacijos operacijos vadovą, kuris būtų atsakingas už valstybės lygio ekstremaliosios situacijos likvidavimą ir jos padarinių šalinimą. 4. Paskelbus valstybės lygio ekstremaliają situaciją dujų sektoriuje turi teisę su prašymu kreiptis į Europos Komisiją dėl regioninio lygmens arba Europos Sąjungos lygmens ekstremaliosios situacijos paskelbimo dujų sektoriuje. 5. Energetikos ministerijos teikimu priimti sprendimą dėl krizės ekstremalaus lygio (valstybės lygio ekstremaliosios situacijos dujų sektoriuje) atšaukimo.
Energetikos ministerijos ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (toliau – EMESOC)	1. Įgyvendinti Ekstremaliųjų situacijų valdymo planą. 2. Koordinuoti veiksmus ir vadovauti civilinės saugos sistemos pajėgoms, šalinant valstybės lygio ekstremaliosios situacijos dujų sektoriuje padarinius (kai Vyriausybės ekstremaliųjų situacijų komisijos pavedimu EMESOC vadovauja pajėgoms ir koordinuoja veiksmus valstybės lygiu). 3. Sušaukti visą operacijų centrą arba tik atskiras jo grupes, priklausomai nuo ekstremaliosios situacijos pobūdžio. 4. Bendradarbiauti su krizės valdytoju, SGD sistemos operatoriumi, dujų įmonėmis ir kitomis energetikos įmonėmis, dėl kurių veiklos sutrikdymo paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija dujų sektoriuje. 5. Rinkti, analizuoti, vertinti ir sisteminti informaciją, gaunamą iš savivaldybių, krizės valdytojo, energetikos įmonių ir kitų civilinės saugos sistemos subjektų apie valstybės lygio ekstremaliają situaciją dujų sektoriuje, prognozuoti jos eigą, galimus padarinius ir jų mastą.

	6. Jei reikia, parengti galutinę ataskaitą.
Krizės valdytojas (PSO)	1. Pranešti dujų įmonėms, kad Vyriausybė paskelbė valstybės lygio ekstremaliąją situaciją (ekstremaliąją padėtį) dujų sektoriuje. 2. Palaikyti ryšius tarp dujų įmonių bei kitų energetikos įmonių, dėl kurių veiklos sutrikdymo dujų sektoriuje paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija dujų sektoriuje (taip pat ir su elektros perdavimo operatoriumi). 3. Teikti dujų įmonėms atnaujintą informaciją apie ekstremaliąją situaciją tiekiant dujas. 4. Teikti informaciją apie ekstremaliąją situaciją dujų sektoriuje EMESOC. 5. Teikti techninius duomenis EMESOC apie dujų tiekimo situaciją ekstremaliosios situacijos dujų sektoriuje metu ir dalyvauti EMESOC rengiamuose posėdžiuose. 6. Pateikti ekstremaliosios situacijos dujų sektoriuje ataskaitas Energetikos ministerijai. 7. Pranešti dujų įmonėms, kad ekstremalioji situacija dujų sektoriuje pasibaigė (atšaukta). 8. Parengti galutinę ataskaitą Energetikos ministerijai.
SGD terminalo operatorius	1. Teikti techninius duomenis EMESOC apie SGD išdujinimo pajėgumus ir dujų perkrovos situaciją ekstremaliosios situacijos dujų sektoriuje metu bei prireikus dalyvauti EMESOC rengiamuose posėdžiuose. 2. Palaikyti operatyvius ryšius su PSO ekstremaliosios situacijos dujų sektoriuje metu dėl SGD išdujinimo pajėgumų. 3. Paskelbus ekstremaliąją situaciją dujų sektoriuje valdyti SGD išdujinimo pajėgumus pagal PSO nurodymus. 4. Informuoti SGD terminalo naudotojus apie priemones, kurių imtasi ekstremaliosios situacijos dujų sektoriuje atveju.
Elektros perdavimo operatorius	1. Dalyvauti EMESOC rengiamuose posėdžiuose ir pateikti informaciją apie poveikį elektros energijos tiekimui. 2. Palaikyti operatyvius ryšius su EMESOC ekstremaliosios situacijos dujų sektoriuje metu dėl poveikio elektros energijos gamybai. 3. Įsipareigoti valdyti elektros energijos gamybos jėgainių apkrovas (dujų suvartojimą) pagal PSO nurodymus. 4. Įspėti elektros energijos vartotojus apie priemones, kurios būtinos siekiant apsaugoti elektros sistemos vientisumą.
Paskirtasis tiekėjas	1. Teikti informaciją EMESOC apie nupirktus, gabenamus ir užsakytus SGD kiekius ekstremaliosios situacijos dujų sektoriuje metu bei prireikus dalyvauti EMESOC rengiamuose posėdžiuose. 2. Palaikyti operatyvius ryšius su SGD terminalo operatoriumi, PSO ir konsultuotis su gamtinių dujų įmonėmis bei SGD terminalo naudotojais dėl papildomų SGD kiekių užsakymų ir jų SGD atgabenimo į Klaipėdos SGD terminalą.
Dujų tiekimo įmonės	1. Pranešti nebuitiniams vartotojams, suvartojantiems daugiau kaip 208 kWh (20 tūkst. m³) dujų per metus, kad ekstremalioji situacija dujų sektoriuje paskelbta. 2. Laikytis perdavimo sistemos operatoriaus nurodymų tiekiant dujas.
Nebuitiniai vartotojai	1. Laikytis perdavimo sistemos operatoriaus nurodymų vartojant dujas.
Elektros energijos gamintojai	1. Laikytis perdavimo sistemos operatoriaus nurodymų vartojant dujas ir (ar) elektros perdavimo sistemos operatoriaus nurodymų valdyti elektros energijos gamybos jėgainių apkrovas.
Savivaldybių ekstremaliųjų	1. Vykdyti valstybės ekstremaliosios situacijos operacijų centro vadovo ir valstybės ekstremaliosios situacijos operacijų centro nurodymus, užtikrinti

situacijų operacijų centrai (toliau – SESOC)	priemonių, nustatytų savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, įgyvendinimą. 2. Vykdyti EMESOC nurodymus, kai energetikos ministras yra paskirtas ekstremaliosios situacijos operacijų vadovu.
--	---

Pastaba. ¹ Pranešama Keitimosi informacija apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją tvarkos aprašo nustatyta tvarka (Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 13 punktas).

Lentelės pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

Krizės ekstremalaus lygio (ekstremaliosios situacijos) procedūros

36. 1 etapas: Energetikos ministerija Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 16 punkte nustatytais atvejais rengia Vyriausybės nutarimo projektą dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos dujų sektoriuje paskelbimo. Vyriausybė priima sprendimą skelbti ar neskelbti valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dujų sektoriuje (Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 1 ir 3 punktai).

37. 2 etapas: Energetikos ministerija nustatyta tvarka sušaukia EMESOC, kuris susirenka į posėdį (Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 10 ir 11 punktai).

38. 3 etapas: Energetikos ministerija informuoja krizės valdytoją, kad paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija dujų sektoriuje, o šis atitinkamai dujų įmones (Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 13 punktas).

39. 4 etapas: Energetikos ministerija informuoja Europos Komisiją, VESK, Latvijos, Estijos ir Suomijos institucijas (Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 10 ir 13 punktai).

40. 5 etapas: EMESOC koordinuoja veiksmus ir vadovauja civilinės saugos sistemos pajėgoms, šalinat valstybės lygio ekstremaliosios situacijos dujų sektoriuje padarinius (kai Vyriausybės ekstremaliųjų situacijų komisijos pavedimu EMESOC vadovauja pajėgoms ir koordinuoja veiksmus valstybės lygiu). Įgyvendinamas Ekstremaliųjų situacijų valdymo planas.

41. 6 etapas: EMESOC renka, analizuoja, vertina ir sistemina informaciją, gaunamą iš savivaldybių, krizės valdytojo, SGD operatoriaus, paskirtojo tiekėjo, energetikos įmonių ir kitų civilinės saugos sistemos subjektų apie valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dujų sektoriuje, prognozuoja jos eigą, galimus padarinius ir jų mastą ir teikia pasiūlymus Energetikos ministerijai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

42. 7 etapas: Krizių valdytojas palaiko ryšius tarp Energetikos ministerijos, EMESOC, SGD operatoriaus, paskirtojo tiekėjo, dujų įmonių ir teikia EMESOC atnaujintą ataskaitą apie dujų tiekimo situaciją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

43. 8 etapas: Energetikos ministerija įvertina krizės valdytojo pateiktą ataskaitą apie dujų tiekimo situaciją ir nusprendžia pašalinti (teikti Vyriausybei nutarimo projektą dėl ekstremaliosios situacijos dujų sektoriuje atšaukimo) arba išlaikyti krizės ekstremalų lygį:

43.1. pašalinti: Energetikos ministerija teikia Vyriausybei nutarimo projektą apie ekstremaliosios situacijos dujų sektoriuje atšaukimą. Įsigaliojus Vyriausybės nutarimui praneša krizės valdytojui, kad krizės ekstremalus lygis pasibaigė. Krizės valdytojas apie tai praneša dujų įmonėms. Krizių valdytojas kartu su EMESOC parengia krizės ekstremalaus lygio uždarymo ataskaitą ir pateikia ją Energetikos ministerijai;

43.2. išlaikyti: krizės valdytojas konsultuodamasis su EMESOC reguliariai teikia Energetikos ministerijai atnaujintas ataskaitas apie dujų tiekimo situaciją. Po atnaujintos informacijos įvertinimo Energetikos ministerija gali priimti sprendimą pašalinti ar išlaikyti krizės ekstremalų lygį.

44. Vyriausybei paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dujų sektoriuje, Energetikos ministerija imasi iš anksto Ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nustatytų veiksmų ir nedelsdama informuoja apie tai Europos Komisiją, ypač apie veiksmus, kurių ji ketina imtis pagal Reglamento (ES) Nr. 994/2010) 10 straipsnio 1 dalį. Esant ypatingoms aplinkybėms, ar aplinkybėms, kurias Energetikos ministerija tinkamai pagrindžia, jina gali imtis veiksmų, nukrypstančių nuo Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano. Energetikos ministerija nedelsdama informuoja Europos Komisiją apie tokį veiksmą ir jį pagrindžia (Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 7 punktas).

45. Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 5 priede pateikta ekstremaliosios situacijos metu atliekamų veiksmų (procedūrų) schema.

PENKTASIS SKIRSNIS

IPAREIGOJIMAI TEIKTI ATASKAITAS IR INFORMACIJĄ PAVOJAUS IR EKSTREMAALIOSIOS SITUACIJOS METU

46. Dujų įmonės pagal kompetenciją teikia krizės valdytojui esant krizės pavojaus ir ekstremalaus lygiams šią informaciją:

46.1. dujų tiekimo prognozė per visus dujų įėjimo taškus;

46.2. prognozė apie dujų tiekimo galimybę iš Inčukalnio PGDS;

46.3. dujų saugojimo Inčukalnio PGDS apimtis (nurodant dienų skaičių pažeidžiamiesiems vartotojams ir dujų kiekį nenutrūkstamą tiekimą turintiems vartotojams);

46.4. dujų saugojimo magistraliniuose vamzdynuose apimtis (nurodant dienų skaičių pažeidžiamiesiems vartotojams);

46.5. informaciją apie dujų suvartojimą energetikos įmonių, gaminančių elektros ir šilumos energiją vartotojams.

47. Esant pavojaus ir ekstremalaus krizės lygiams, krizės valdytojas renka, analizuoja, vertina ir sistemina informaciją, nurodytą Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 46 punkte ir teikia Energetikos ministerijai, jos prašymu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

48. Ekstremaliosios situacijos metu krizės valdytojas kasdien Energetikos ministerijai teikia šią informaciją:

48.1. informaciją apie dienos dujų poreikį ir dujų tiekimo prognozė ateinančioms 3 dienoms;

48.2. informaciją apie dienos apskaitomų dujų kiekius visuose tarpvalstybiniuose dujų įėjimo ir išėjimo taškuose, taip pat SGD terminalo prijungimo prie dujų perdavimo sistemos taške (GWh ir mln. m³) per dieną);

48.3. laikotarpį (nurodant dienų skaičių), kuriam tikimasi užtikrinti dujų tiekimą pažeidžiamiesiems vartotojams.

49. Susidarius Europos Sąjungos arba regioninio masto ekstremaliajai situacijai, Energetikos ministerija Europos Komisijai (kai ji to paprašo) nedelsdama teikia šią informaciją:

49.1. Reglamento (ES) Nr. 994/2010) 13 straipsnio 2 dalyje nustatytą informaciją;

49.2. apie priemones, kurių planuojama imtis ir kurios jau įgyvendintos, siekiant sumažinti ekstremaliosios situacijos padarinius dujų sektoriuje, taip pat informaciją apie jų veiksmingumą;

49.3. apie prašymus dėl papildomų priemonių, kurių turi imtis kitos kompetentingos institucijos;

49.4. apie priemones, kurios įgyvendintos kitų kompetentingų institucijų prašymu.

50. Ekstremaliajai situacijai pasibaigus, kiek įmanoma greičiau ir ne vėliau kaip po šešių savaičių po ekstremaliosios situacijos atšaukimo, Energetikos ministerija pateikia Europos Komisijai išsamų ekstremaliosios situacijos ir taikytų priemonių veiksmingumo vertinimą, įskaitant

ekstremaliosios situacijos ekonominio poveikio vertinimą, poveikio elektros energetikos sektoriui vertinimą ir informaciją apie suteiktą ir (arba) gautą Europos Sąjungos ir jos valstybių narių pagalbą. Krizės valdytojas, dujų įmonės, elektros perdavimo sistemos operatorius ir EMESOC privalo padėti Energetikos ministerijai parengti galutinę ataskaitą.

IV SKYRIUS RINKA IR NE RINKA PAGRĮSTOS PRIEMONES

PIRMASIS SKIRSNIS RINKA PAGRĮSTOS PRIEMONĖS

51. Vadovaudamasis Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 6 punkte nurodyto teisės akto reikalavimais ir Naudojimosi AB „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo sistema taisyklėmis, dujų perdavimo sistemos operatorius skatina sistemos naudotojus tiksliau ir tolygiau planuoti reikiamus pajėgumus, nustatydamas perdavimo kainą.

52. Nepanaudoti (laisvi) pajėgumai siūlomi rinkoje, numatant galimybę sudaryti sutartis dėl pertraukiamųjų pajėgumų. Sudarius dujų perdavimo, skirstymo paslaugų sutartį, sistemos naudotojas turi galimybę kiekvieną savaitę ir (ar) kiekvieną dieną užsakyti (patikslinti) pajėgumus. Sistemos naudotojas pajėgumų užsakymą (užsakymo tikslinimą) gali atlikti elektroninėje erdvėje (internetu) arba raštu pagal sutarties sąlygas. Atitinkamam laikotarpiui užsakant pajėgumus, sistemos naudotojas turi turėti nusipirktą dujų kiekį. Tiekimo režimas pagal pirkimo–pardavimo sutarties sąlygas turi būti suderintas su dujų tiekimo įmone.

ANTRASIS SKIRSNIS NE RINKA PAGRĮSTOS PRIEMONĖS

53. Tuo atveju, kai rinka grindžiamų priemonių nepakanka, kad būtų patenkinta dujų paklausa, privaloma imtis ne rinka pagrįstų priemonių naudojimo. Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 16 punkte nustatytais atvejais Energetikos ministerija inicijuoja Vyriausybės sprendimą dėl ekstremaliosios situacijos (ekstremalios energetikos padėties) paskelbimo. Esant dideliame dujų tiekimo sutrikimui ar dujų tiekimo nutraukimui, ar teisės aktų nustatyta tvarka paskelbus ekstremaliąją situaciją dujų tiekimas vartotojams gali būti ribojamas ar palaipsniui nutraukiamas. Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių aprašo, nurodyto Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 4 punkte, nustatyta tvarka.

Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių apraše įtvirtinta, kad visi vartotojai pagal dujų tiekimo patikimumą skirstomi į dvi pagrindines grupes: nutrūkstamo dujų tiekimo ir nenutrūkstamo dujų tiekimo. Esant dideliame dujų tiekimo sutrikimui ar dujų tiekimo nutraukimui, ar teisės aktų nustatyta tvarka paskelbus ekstremaliąją situaciją dujų tiekimas pirmiausia gali būti ribojamas ar nutraukiamas nutrūkstamo dujų tiekimo grupės vartotojams, o tik po to – nenutrūkstamo dujų tiekimo grupės vartotojams (paskiausiai dujų tiekimas gali būti ribojamas ar nutraukiamas pažeidžiamiesiems vartotojams).

Esant dujų tiekimo sutrikimui, kai dujos tiekiamos iš saugyklos, dujų tiekimas ribojamas atsižvelgiant į dujų saugykloje turimą ir iš saugyklos tiekiamą dujų kiekį.

Gamtinių dujų įstatyme numatyta, kad dujų tiekimo sutrikimo atveju tranzitu transportuojamų dujų kiekiai ribojami proporcingai šalies vartotojams ribojamiems dujų kiekiais. Dujų tiekimo nutraukimo atveju dujų transportavimas tranzitu nutraukiamas nedelsiant.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

53¹. Esant dujų tiekimo sutrikimui ar nutraukimui energetikos įmonės, gaminančios šilumą bei elektros energiją ir kurios naudoja dujas kaip kurą, privalo pakeisti dujas laikomomis energijos išteklių rezervinėmis atsargomis pagal Energijos išteklių rezervinių atsargų sudarymo, tvarkymo,

kaupimo ir naudojimo taisyklių, nurodytų Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 12 punkte, nustatytą tvarką ir sąlygas.

Papildyta punktu:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

54. Teisės aktų nustatyta tvarka paskelbus ekstremaliąją situaciją dujų sektoriuje gali būti taikomos papildomos priemonės. Energetikos ministerija, rengdama VESK pasiūlymus dėl Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 54.1–54.5 papunkčiuose nurodytų priemonių įgyvendinimo, įvertina ir teikia kiekvienos siūlomos konkrečios priemonės galimą poveikį visam energetikos sektoriui (centralizuotam šildymui ir elektros energijos, pagamintos iš dujų tiekimui, padariniams šalies ūkiui ir k. t.). Rengiant pasiūlymus dėl Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 54.4 papunktyje nurodytų priemonių įgyvendinimo Energetikos ministerija konsultuojasi su Komisija ir prieš juos teikdama VESK suderina su Komisija. Ekstremalios situacijos laikotarpiu Energetikos ministerija turi teisę rengti ir teikti VESK pasiūlymus dėl šių priemonių įgyvendinimo:

54.1. leidimo importuoti, parduoti, ir vartoti neatitinkančius šalyje galiojančių privalomųjų kokybės reikalavimų dujas. Esant ekstremaliai padėčiai dujų sektoriuje pagal krizės valdytojo ir SGD operatoriaus pasiūlymus, energetikos ministras turi teisę, kol tęsis ekstremalioji situacija, laikinai nustatyti kitus dujų kokybės ir sudėties reikalavimus. Dujų kokybė ir sudėtis yra apibrėžta Gamtinių dujų kokybės reikalavimuose, patvirtintuose energetikos ministro 2013 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 1-194 „Dėl Gamtinių dujų kokybės reikalavimų patvirtinimo“;

54.2. dujų importo ir išdujinimo apimčių padidinimo per Klaipėdos SGD terminalą. Esant ekstremaliai padėčiai dujų sektoriuje pagal krizės valdytojo (perdavimo sistemos operatoriaus) nurodymus paskirtasis tiekėjas derasi su gamtinių dujų įmonėmis ir SGD terminalo naudotojais dėl galimybės užsakyti ir importuoti papildomus dujų kiekius, o SGD operatorius juos išdujinti ir pateikti į perdavimo sistemą;

54.3. naftos produktų ir naftos valstybės atsargų naudojimas. Esant ekstremaliai padėčiai dujų sektoriuje vadovaujantis Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 1, 5, 10, 11 punktuose nurodytais teisės aktais gali būti nustatomi leidžiamų sunaudoti naftos produktų atsargų kiekiai, nomenklatūra ir jų paskirstymo tvarka;

54.4. dujų ir šilumos bei elektros energijos, pagamintos naudojant dujas kaip kurą, teikiamų paslaugų kainų įšaldymo ar reguliavimo. Esant ekstremaliai padėčiai dujų sektoriuje, dujų ir dujų įmonių teikiamų paslaugų kainos gali būti įšaldomos arba reguliuojamos vadovaujantis Energetikos įstatymo 33 straipsniu ir Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliai energetikos padėčiai tvarka, nurodyta Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 5 punkte;

54.5. ūkio subjektų (dujų įmonių) administravimo perėmimo. Jeigu esant ekstremaliai padėčiai dujų sektoriuje dujų įmonės nevykdo Vyriausybės, jos įgaliotų institucijų ir (ar) savivaldybės administracijos direktoriaus nurodymų, Vyriausybė arba atitinkamos savivaldybės taryba turi teisę tuo laikotarpiu, kol tęsis ekstremalioji situacija, nušalinti dujų įmonių valdymo organus ir įmonėms valdyti laikinai paskirti savo atstovus. Šios procedūros prireikus gali būti vykdomos vadovaujantis Energetikos įstatymo 33 straipsnio 8 dalimi ir Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliai energetikos padėčiai tvarka, nurodyta Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 5 punkte.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

TREČIASIS SKIRSNIS FINANSINĖS KOMPENSACINĖS PRIEMONĖS

55. Paskelbus ekstremaliąją situaciją (ekstremaliąją energetikos padėtį) teisės aktų (Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 1, 2, 3, 4, 5, 10, 11 ir 12 punktai) nustatyta tvarka dujų tiekimas vartotojams gali būti apribotas arba sustabdytas. Ekstremaliosios situacijos metu dujų įmonės, vykdančios VESK, Energetikos ministerijos, EMESOC ir (ar) savivaldybės administracijos direktoriaus nurodymus, už vartotojams ir dujų savininkams (kai dujos laikomos SGD terminale)

padarytus nuostolius dėl dujų tiekimo apribojimo ar nutraukimo neatsako (Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 1 punktas).

56. Pažeidžiamų vartotojų nenutrūkstamo dujų tiekimo saugumo (įskaitant ir dujų atsargų kaupimą) išlaidos įtraukiamos apskaičiuojant dujų tiekimo kainą kaip atskira tiekimo kainos dalis (Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 2 punktas).

57. Infrastruktūros standartą (N-1) įgyvendinančių priemonių sąnaudos įtraukiamos į dujų įmonių paslaugų teikimo sąnaudas (Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 2 punktas).

V SKYRIUS REGIONINIS BENDRADARBIAVIMAS

58. Perdavimo sistemos operatorius yra sudaręs susitarimus su Latvijos AO „Latvijas gaze“, Baltarusijos OAO „Gazprom Transgaz Belarus“ DC ir OAO „Gazprom“ Kaliningrado padalinio DC (Rusija) dujų perdavimo sistemos operatoriais dėl bendrų veiksmų avarijos metu perdavimo sistemoje.

59. Energetikos ministerija bendradarbiavo su Latvijos Respublikos, Estijos Respublikos ir Suomijos atitinkamomis institucijomis rengiant regioninį (bendrą) 2012 metų dujų tiekimo saugumo rizikos vertinimą. Šiame procese taip pat dalyvavo Komisijos ir perdavimo sistemos operatoriaus atstovai. 2012 m. rugsėjo 26 d. šalių ministerijų atstovai pasirašė susitarimą, kuriuo patvirtino 2012 m. dujų tiekimo saugumo bendrą rizikos vertinimą ir įsipareigojo rengti ir regiono lygmens prevencinių veiksmų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus. 2016 metais pradėtas rengti regiono lygmens ekstremaliųjų situacijų valdymo planas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

60. Paskelbus regiono ar Sąjungos masto ekstremaliąją situaciją dujų sektoriuje dujų įmonės privalo taikyti priemones ir veiksmus, kurios neprieštarautų Reglamento (ES) Nr. 994/2010) 11 straipsnio 5 dalies nuostatoms.

61. Asmenys, pažeidę Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-325](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2015-01-02, i. k. 2015-00019

TEISĖS AKTAI, Į KURIUOS PATEIKTOS NUORODOS NACIONALINIAME GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANE

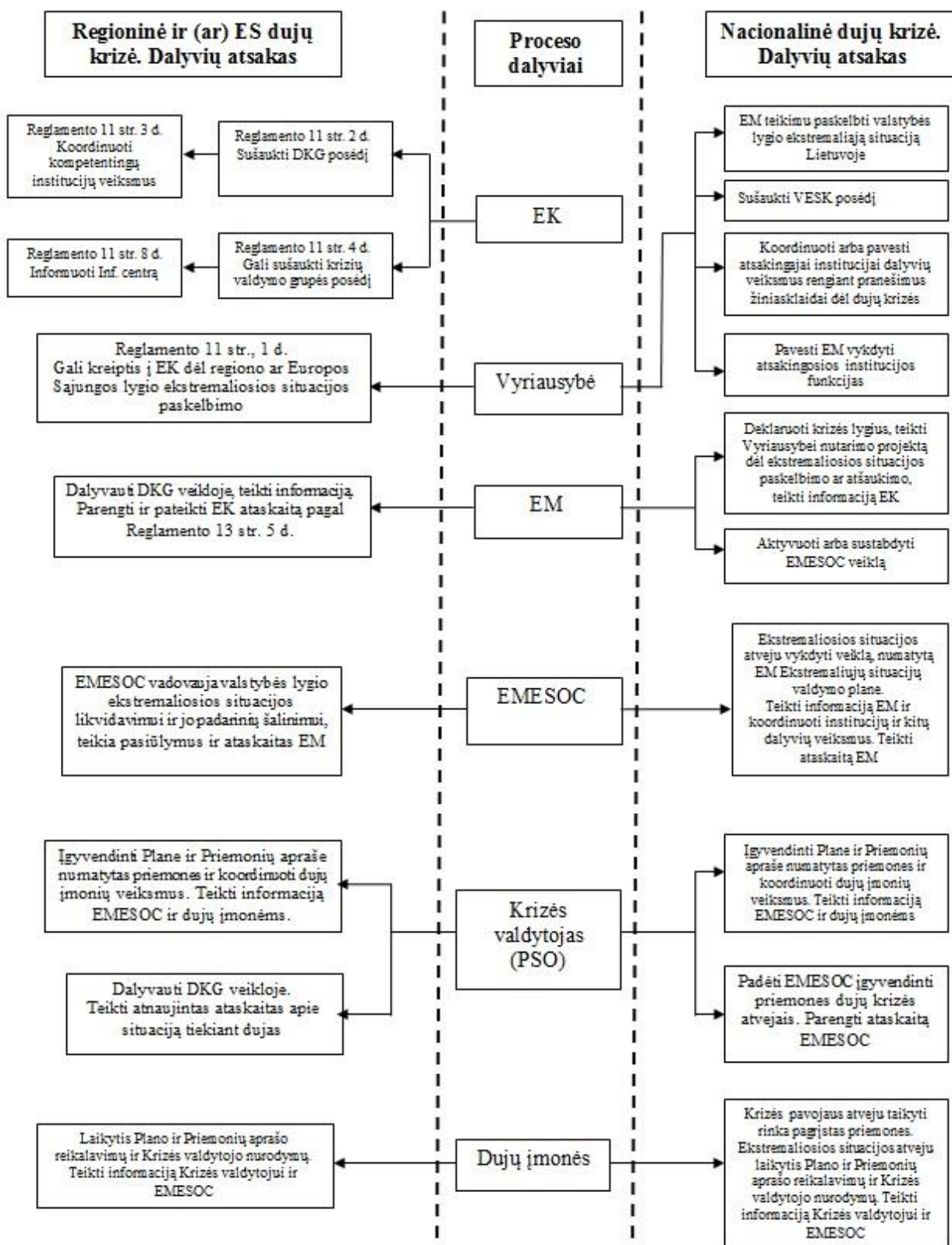
1. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas.
3. Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymas.
4. Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 163.
5. Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliai energetikos padėčiai tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 12.
6. 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005 (OL 2009 L 211, p. 36).
7. 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 994/2010 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinama Tarybos direktyva 2004/67/EB (OL 2010 L 295, p. 1).
8. Gamtinių dujų perdavimo, skirstymo, laikymo, skystinimo, tiekimo ir rinkos operatoriaus licencijavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 27 d. nutarimu Nr. 1246.
9. Valstybinis ekstremaliųjų situacijų valdymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. 1503.
10. Energetikos ministerijos ekstremaliųjų situacijų valdymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. kovo 13 d. įsakymu Nr. 1-47.
11. Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos ekstremaliųjų situacijų operacijų centro nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2011 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. 1-159.
12. Energijos išteklių rezervinių atsargų sudarymo, tvarkymo, kaupimo ir naudojimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. 1-70 „Dėl Energijos išteklių rezervinių atsargų sudarymo, tvarkymo, kaupimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“.
13. Informacijos, susijusios su energetikos veikla, teikimo valstybės institucijoms, įstaigoms ir trečiosioms šalims taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. 1-145 „Dėl Informacijos, susijusios su energetikos veikla, teikimo valstybės institucijoms, įstaigoms ir trečiosioms šalims taisyklių patvirtinimo“.
14. Keitimosi informacija apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2007 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. 1V-114 „Dėl Keitimosi informacija apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-325](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2015-01-02, i. k. 2015-00019

Nacionalinio gamtinių dujų tiekimo
ekstremaliųjų situacijų valdymo plano
2 priedas

DUJŲ KRIZĖS PROCESO DALYVIAI IR JŲ FUNKCIJOS

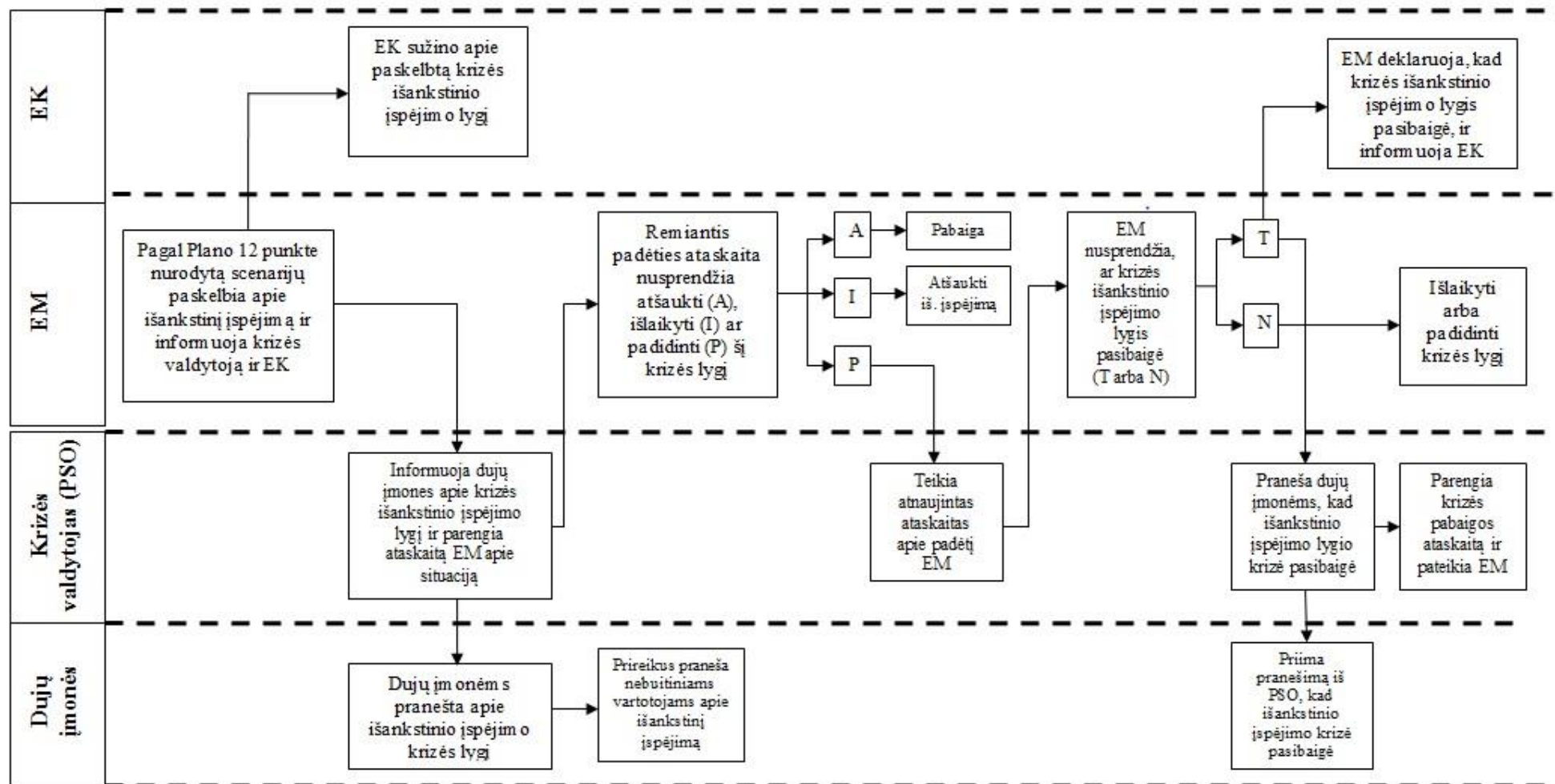
Pastaba. Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 2, 3, 4 ir 5 prieduose vartojamos šios santrumpos:

1. EK – Europos Komisija.
2. Reglamentas – 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 994/2010 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinama Tarybos direktyva.
3. Vyriausybė – Lietuvos Respublikos Vyriausybė.
4. VESK – Valstybės ekstremaliųjų situacijų komisija.
5. EM – Lietuvos Respublikos energetikos ministerija.
6. EMESOC – Energetikos ministerijos ekstremaliųjų situacijų operacijų centras.
7. Krizės valdytojas – Energetikos ministerijos pagal Reglamento 10 straipsnio 1 dalies g punktą paskirtas perdavimo sistemos operatorius vykdyti operatyvinį dujų krizės valdymą (dujų įmonių veiksmų koordinavimą), kaip nustatyta Ekstremaliųjų situacijų valdymo plane.
8. Inf. centras – EK Civilinės saugos stebėsenos ir informacijos centras.
9. DKG – Reglamento nustatyta tvarka sudaryta EK Dujų koordinavimo grupė.
10. PSO – Perdavimo sistemos operatorius.
11. Priemonių aprašas – Gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo priemonių aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 163.
12. Planas – Ekstremaliųjų situacijų valdymo planas.
13. PAGD – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-325](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2015-01-02, i. k. 2015-00019

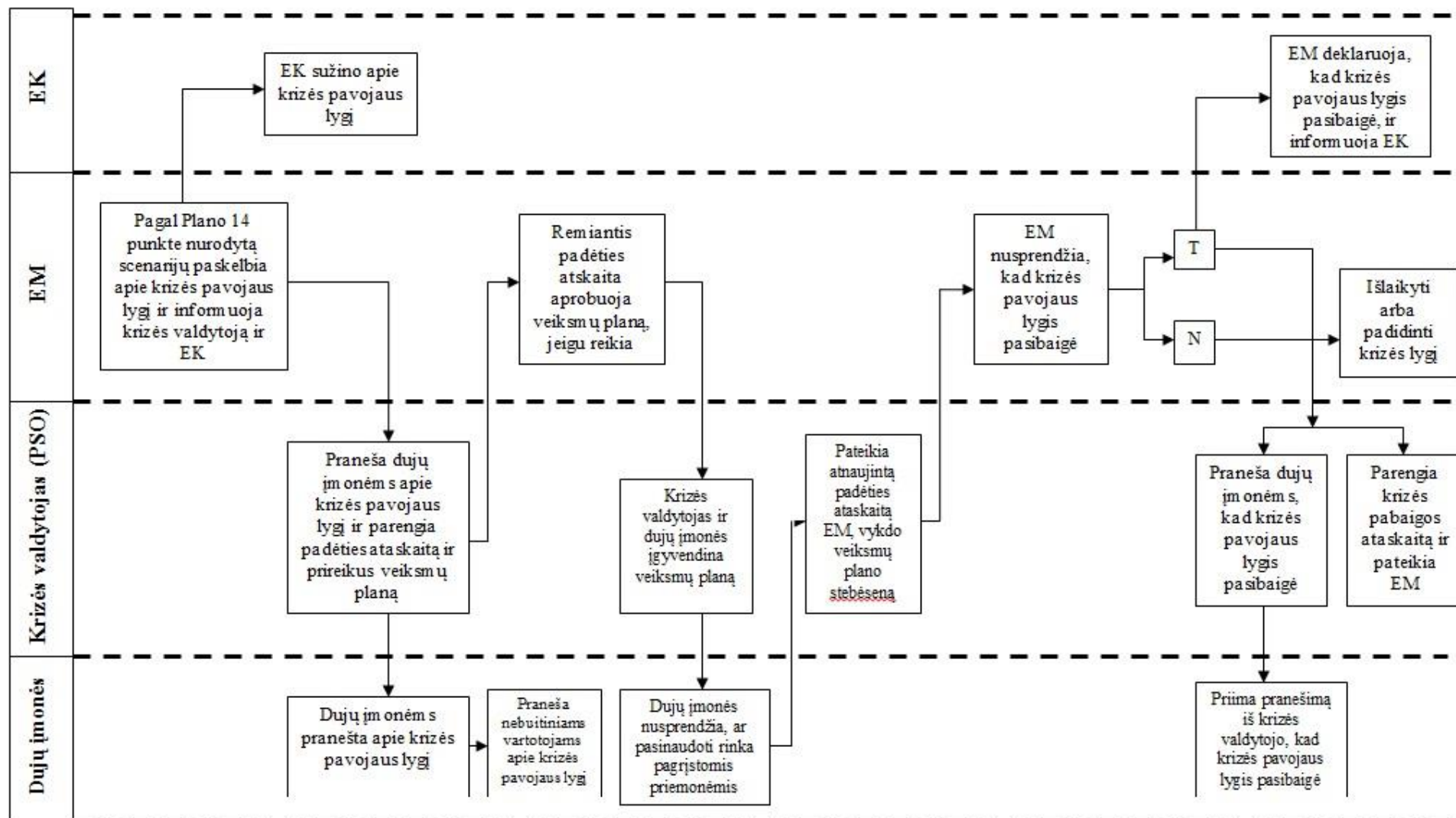
KRIZĖS IŠANKSTINIO ĮSPĖJIMO METU ATLIEKAMŲ VEIKSMŲ (PROCEDŪRŲ) SCHEMA

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-325](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2015-01-02, i. k. 2015-00019

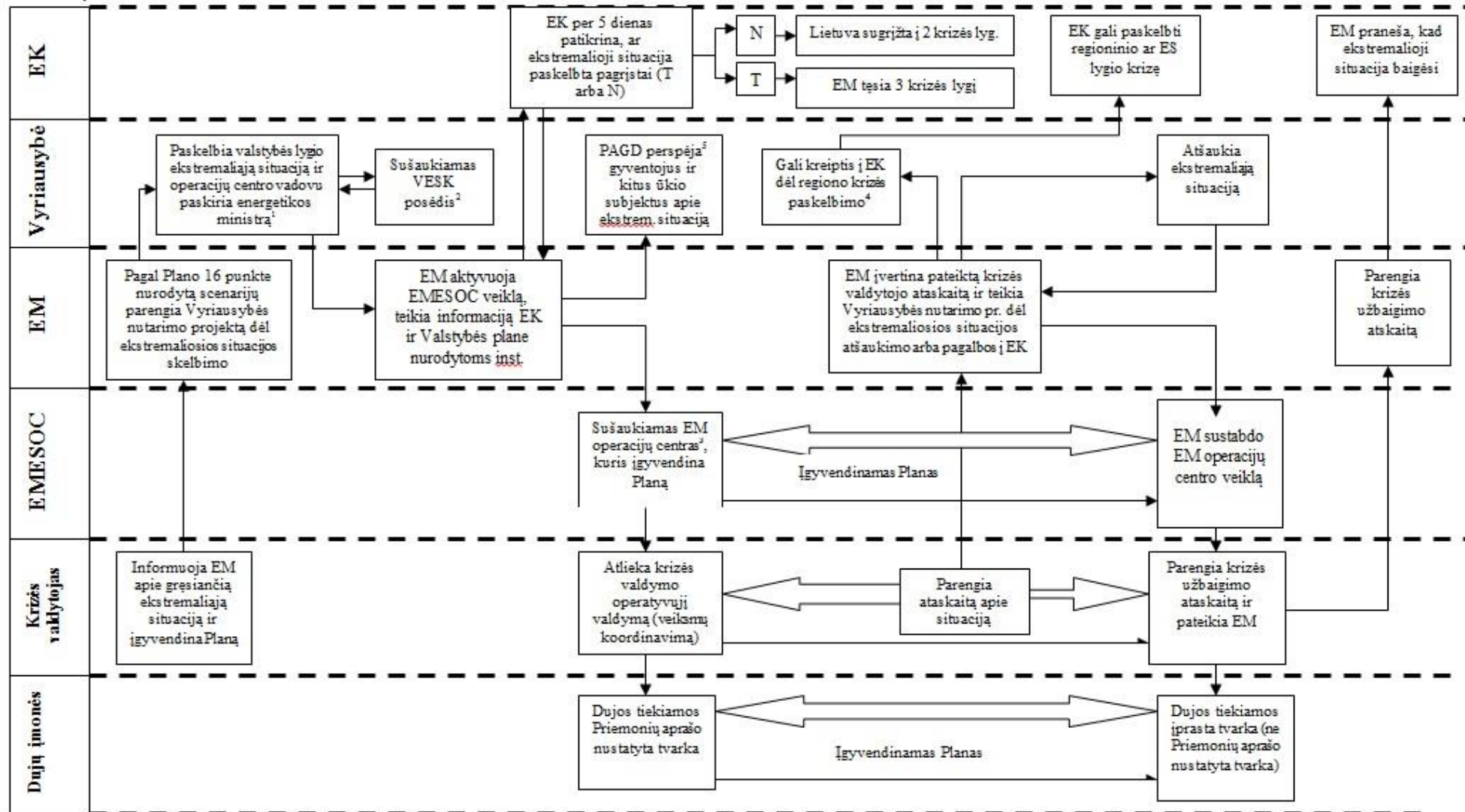
DUJŲ KRIZĖS PAVOJAUS METU ATLIEKAMŲ VEIKSMŲ (PROCEDŪRŲ) SCHEMA

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-325](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2015-01-02, i. k. 2015-00019

EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS METU ATLIEKAMŲ VEIKSMŲ (PROCEDŪRŲ) SCHEMA

Pastabos:

1. ¹ Energetikos ministras Valstybinio ekstremaliųjų situacijų valdymo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. 1503 (toliau – Valstybinis planas) paskiriamas valstybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovu, kuris atsako už ekstremaliosios situacijos likvidavimą ir jos padarinių šalinimo organizavimą.
2. ² VESK posėdis šaukiamas Valstybinio plano nustatyta tvarka.
3. ³ Energetikos ministerijos ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (EMESOC) sušaukiamas Energetikos ministerijos ekstremaliųjų situacijų valdymo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. kovo 13 d. įsakymu Nr. 1-47, nustatyta tvarka. EM operacijų centras vykdo veiklą Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priedo 11 punkte nurodyto teisės akto nustatyto tvarka.
4. ⁴ Vyriausybė, vadovaudamasi Reglamento 11 straipsnio 1 dalimi, turi teisę kreiptis į EK dėl regiono ar Europos Sąjungos dujų krizės paskelbimo.
5. ⁵ PAGD teisės aktų nustatyta tvarka perspėja gyventojus, institucijas ir kitus ūkio subjektus apie paskelbtą nacionalinio (valstybės) lygio dujų tiekimo ekstremaliąją situaciją, galimus ekstremaliosios situacijos padarinius ir jų šalinimo priemones.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-325](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2015-01-02, i. k. 2015-00019

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas
Nr. [1-325](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2015-01-02, i. k. 2015-00019
Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. lapkričio 28 d. įsakymo Nr. 1-241 „Dėl Nacionalinio gamtinių dujų tiekimo saugumo užtikrinimo prevencinių veiksmų ir Nacionalinio gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo planų patvirtinimo“ pakeitimo
2.
Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas
Nr. [1-297](#), 2016-11-14, paskelbta TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26822
Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. lapkričio 28 d. įsakymo Nr. 1-241 „Dėl Nacionalinio gamtinių dujų tiekimo saugumo užtikrinimo prevencinių veiksmų ir Nacionalinio gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo planų patvirtinimo“ pakeitimo